

Identifikace a vývoj významných výsadeb vytrvalých okrasných bylin v areálu Průhonického parku na základě srovnání historické dokumentace a současného stavu II

Specializovaná mapa s odborným obsahem

B. TEXTOVÁ ČÁST

Zpracovatel:

Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.
Květnové nám. 391, 252 43 Průhonice

Autor práce: Ing. Ivana Barošová

Mapa vznikla za přispění institucionální podpory Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i. (VUKOZ-IP-00027073).

Obsah

1	Cíl výsledku	3
2	Metodika zpracování dat	3
3	Komentář k legendě mapy	4
4	Popis výsledku	4
4.1	Vymezení a charakteristika území	4
4.2	Okrasné byliny naturalizované v Průhonickém parku	5
4.3	Další zajímavé naturalizované i domácí druhy v Průhonickém parku	35
5	Návrh využití výsledku typu specializovaná mapa s odborným obsahem poskytovatelem	36
6	Seznam publikací a výstupů z originální práce, které předcházely výsledku typu specializovaná mapa s odborným obsahem	37
7	Použitá literatura	38

Tabulková příloha

Publikované mapy v rámci Identifikace a vývoj významných výsadeb vytrvalých okrasných bylin v areálu Průhonického parku na základě srovnání historické dokumentace a současného stavu II:

Výskyt vybraných druhů rodu *Actaea* a *Allium* v Průhonickém parku

Výskyt *Anemone nemorosa* L. v Průhonickém parku

Výskyt vybraných druhů rodu *Aquilegia*, *Aralia*, *Arnica* v Průhonickém parku

Výskyt vybraných druhů rodu *Aruncus*, *Asarina*, *Aurinia* v Průhonickém parku

Výskyt vybraných druhů rodu *Bergenia* a *Calla* v Průhonickém parku

Výskyt vybraných druhů rodu *Campanula* a *Cephalaria* v Průhonickém parku

Výskyt vybraných druhů rodu *Cerastium* a *Claytonia* v Průhonickém parku

Výskyt vybraných druhů rodu *Corydalis*, *Crocus*, *Cymbalaria* v Průhonickém parku

Výskyt vybraných druhů rodu *Dactylorhiza*, *Darmera*, *Dictamnus*, *Digitalis*, *Doronicum* v Průhonickém parku

Výskyt vybraných druhů rodu *Echinops*, *Eryngium*, *Eupatorium*, *Euphorbia*, *Eurybium* v Průhonickém parku

Výskyt vybraných druhů rodu *Filipendula*, *Galanthus*, *Gentiana*, *Geranium* v Průhonickém parku

Výskyt vybraných druhů rodu *Helleborus*, *Hemerocallis*, *Heracleum*, *Hosta*, *Hyacinthoides* v Průhonickém parku

Výskyt vybraných druhů rodu *Iberis*, *Inula*, *Iris*, *Kirengeshoma* v Průhonickém parku

Výskyt vybraných druhů rodu *Lamium*, *Lathyrus*, *Leucjum*, *Lilium* v Průhonickém parku

Výskyt vybraných druhů rodu *Lithospermum*, *Lunaria*, *Lupinus*, *Lychnis*, *Lysichiton*, *Lysimachia*, *Lythrum* v Průhonickém parku

Výskyt vybraných druhů rodu *Matteuccia*, *Muscari*, *Narcissus*, *Onoclea*, *Osmunda* v Průhonickém parku

Výskyt vybraných druhů rodu *Paeonia*, *Pachysandra*, *Persicaria*, *Petasites* v Průhonickém parku

Výskyt vybraných druhů rodu *Phlomis*, *Polypodium*, *Primula*, *Pseudofumaria* v Průhonickém parku

Výskyt vybraných druhů rodu *Reynoutria*, *Rodgersia*, *Rubrivena*, *Rudbeckia*, *Saponaria*, *Sparganium*, *Symphytum* v Průhonickém parku

Výskyt vybraných druhů rodu *Tanacetum*, *Telekia*, *Thalictrum*, *Tulipa* v Průhonickém parku

Výskyt vybraných druhů rodu *Veratrum*, *Verbascum*, *Yucca* v Průhonickém parku

1 Cíl výsledku

Předložená specializovaná mapa s odborným obsahem navazuje na specializovanou mapu **Identifikace a vývoj významných výsadeb vytrvalých okrasných bylin v areálu Průhonického parku na základě srovnání historické dokumentace a současného stavu z roku 2020**, kterou rozšiřuje o **81 taxonů trvalek**. Narodil od předešlé mapy, která byla zaměřena pouze na druhy, které bylo možné srovnat se starším mapováním V. Jehlíka, M. Lhotské¹ z roku 1970 ani Tyllera 1990², jsou zmapovány taxony, které nebyly vůbec v minulosti do map zpracovány. Cílem této mapy je tedy zachytit **maximální množství trvalek, které v parku byly záměrně vysazeny a došlo k jejich naturalizaci, zplanění či se stabilizovaly v dané lokalitě a vegetují úspěšně bez speciální péče, jedná se tak o souhrnné aktuální zmapování celkem 106 taxonů**. U taxonů byly sledovány **historické záznamy**, které by potvrzovaly jejich dřívější výskyt v Průhonicích.

2 Metodika zpracování dat

Rozšířená a aktualizovaná mapa **Identifikace a vývoj významných výsadeb vytrvalých okrasných bylin v areálu Průhonického parku na základě srovnání historické dokumentace a současného stavu II z roku 2021** vychází ze základních 25 taxonů, které převzala ze specializované mapy **Identifikace a vývoj významných výsadeb vytrvalých okrasných bylin v areálu Průhonického parku na základě srovnání historické dokumentace a současného stavu z roku 2020**. Převzata byla aktuální lokace těchto 25 taxonů a i základní historická data o trvalkách z textové části, a to informace z **Matriky rostlin Dendrologické společnosti 1909-1924**, z **Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927** (považován za sortimentálně jako jeden z nejobsáhlejších), a z prvního **průvodce parkem, který zpracoval B. Kavka v roce 1935**, a následně z druhého **Kavkova průvodce z roku 1959** a z prvního **článku hraběte A. E. Silva Taroucy z roku 1908**³, ve kterém doporučoval trvalky do krajinářského parku. Tyto získané údaje bylo možné uvést rovnocenně u všech dalších taxonů, tj. i u **81 nově mapovaných**. Uvedené zdroje jsou uloženy ve Výzkumném ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví v.v.i. (dále uváděno VÚKOZ, v.v.i.) v Průhonicích.

Mapová i textová část by nyní měla obsahovat **aktuální (k roku vydání, tj. 2021) a přehled výskytu nejvýznamnějších zplaňujících trvalek s estetickou hodnotou v Průhonickém parku**, přičemž tyto trvalky jsou doplněny o historické informace, zda se vůbec v parku od

---

¹ Jehlík V., Lhotská M. (1970): Příspěvek k rozšíření a karpobiologii některých synantropních rostlin z Průhonického parku, Průhonic a z údolí Botiče. Studie ČSAV, s. 45-95

² Tyller Z. (1990): Bylinné patro v průhonickém parku. Acta Průhoniciana, č. , s. 121-157

³ Kavka B. (1936-1939): Národní park v Průhonicích. Průvodce parkem a přilehlými objekty. Novina, Praha, 43 s.; Kavka B. a kol. (1959): Národní park a botanická zahrada v Průhonicích. Československá akademie zemědělských věd, Praha.; Silva Tarouca A. E. (1908): Die Stauden im Landschaftsgarten. Möller's Deutsche Gärtnerezeitung, roč. 23, č. 9, s. 122-125

roku 1900 vůbec vyskytly. Historické údaje o výskytu jsou přehledně včetně dobových názvů rostlin uvedeny v **tabulkové příloze**.

Druhy byly určeny a lokalizovány v terénu do pracovní mapy formátu A3, autor **Jagr 1958, aktualizována Burda, Pavlík 2001**, sloužící správě parku pro terénní záznamy. Veškerá terénní data byla následně zanesena programem Brics Cad do digitální mapy parku, která byla vytvořená správou parku v roce 2013 digitalizováním podkladu **Zaměření Průhonického parku, výškopis, polohopis, zeleň z roku 1985** - stav parku k tomuto datu.

3 Komentář k legendě mapy

Specializované mapy zachycují výskyt zplaňujících trvalek v Průhonického parku.

Jedná se o **sérii 21 map** formátu **A3**, kdy do aktuálního digitálního zaměření Průhonického parku ve formátu DWG byly přeneseny terénní záznamy z mapování v Průhonickém parku z let 2018-2021. Jedná se o dokument, který zachycuje celkem 106 taxonů. Tyto taxony jsou pro přehlednost sloučeny vždy po několika druzích na jedné A3 mapě, řazení vycházelo z abecedního seznamu trvalek.

4 Popis výsledku

4.1 Vymezení a charakteristika území

Studovanou lokalitou se stal významný krajinářský park v Průhonicích, který je památkově chráněn jako Národní kulturní památka a památka zapsaná na Seznam světového kulturního a přírodní dědictví UNESCO jako sériový statek s historickým centrem Prahy. Nachází se však těsně na východní hranici hlavního města Praha, spádově již ve Středočeském kraji. Soubor luk, lesních porostů, rybníků a přirozených skalních výběžků se rozkládá na celkové ploše 250 ha. Na severu je vklíněn do obce Průhonice, kde se nachází vlastní zámecké sídlo, jižně lemují park obec Dobřejovice, západě se rozrůstá až ke zdem parku obec Zdiměřice. Hranice řešeného území odpovídá zanesení hranice parku v digitálním zaměření.

4.2 Okrasné byliny naturalizované v Průhonickém parku

Seznam uvedených druhů koresponduje s druhy, které jsou uvedeny v mapové části. Jedná se o 106 taxonů, které zplaňují v parku (v krajinářské partii parku a na Alpinu, pouze pokud se vyskytují zároveň i v krajinářských partiích). V textu je sledován i jejich historický výskyt a možnosti dalšího pěstování. Bylo čerpáno z unikátního článku, a to doporučení hraběte **A. E. Silva Taroucy** o výsadbě trvalek do krajinářského parku podle článku z roku **1908**, Jedná se o první publikovaný článek hraběte vztahující se k Průhonickému parku. Dále bylo čerpáno z **Matriky rostlin Dendrologické společnosti 1909-1924**, z **Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927**, z prvního průvodce parkem, který zpracoval **B. Kavka v letech v roce 1935** a z druhého Kavkova **průvodce parkem z roku 1959**.⁴ Druhy, které byly převedeny z první verze mapy z roku 2020: Identifikace a vývoj významných výsadeb vytrvalých okrasných bylin v areálu Průhonického parku obsahují navíc záznamy o výskytu od V. Jehlíka, M. Lhotské z roku 1970⁵ a Z. Tyllera z roku 1990⁶.

Nutné je uvést poznámku k informacím získaným z Matriky rostlin Dendrologické společnosti 1909-1924 (dále jen Matrika rostlin DS). U druhu je v Matrice rostlin DS uvedeno, zda byl mapovaný taxon vůbec znám a pěstován, nejedná se však o údaj, který by potvrdil výsadbu do parku. Matrika rostlin DS zmiňuje v samostatném sloupci relativně málo taxonů, kde je potvrzeno vysazení přímo do parku (viz. Tabulková příloha). Ostatní druhy byly napěstovány dendrologickou společností a to jak z důvodu pokusu či namnožení pro členy společnosti. Hodnotné však zůstává, že byl v určitou dobu již taxon napěstovaný v Průhonicích, tudíž mohl, ale i nemusel být dále vysazen do parku, ale byl již znám.

Velmi důležité svědectví o použití trvalek v Průhonickém parku vydává článek A. E. Silva Taroucy z roku 1908. Uvedený seznam trvalek s textem publikoval hrabě na základě svých osobních zkušeností a jím doporučené druhy pozoroval ve svém parku, a to jak na Alpinu, tak v krajinářských partiích.

Porovnání časově rozdílných botanických názvů mohlo být uskutečněno díky převedení názvů do současného názvosloví. Vytrvalé byliny zapsané v Matrice rostlin Dendrologické společnosti 1909-1924 byly převedeny I. Tábořem a J. Uhřem do aktuálního názvosloví v roce 2019⁷. K dalšímu převodu botanických názvů rostlin byl použit botanický web Plant List⁸.

---

⁴ Kavka B. (1936-1939): Národní park v Průhonicích. Průvodce parkem a přilehlými objekty. Novina, Praha, 43 s.; Kavka B. a kol. (1959): Národní park a botanická zahrada v Průhonicích. Československá akademie zemědělských věd, Praha.; Silva Tarouca A. E. (1908): Die Stauden im Landschaftsgarten. Möller's Deutsche Gärtnerzeitung, roč. 23, č. 9, s. 122–125

⁵ Jehlík V., Lhotská M. (1970): Příspěvek k rozšíření a karpobiologii některých synantropních rostlin z Průhonického parku, Průhonic a z údolí Botiče. Studie ČSAV, s. 45-95

⁶ Tyller Z. (1990): Bylinné patro v průhonickém parku. Acta Průhoniciana, č., s. 121-157

⁷ Tábor I., Uher J. (2019): Dendrologická společnost v Průhonicích a její přínos pro introdukci trvalek na naše území. Tabulková příloha. Nепublikovaný rukopis.

⁸ <http://www.theplantlist.org/>

Actaea racemosa* L. (syn. *Cimicifuga racemosa* (L.) Nutt)** – v Matrice rostlin DS je rostlina zmíněna již roku 1914, původ z BZ Krakow, BZ Edinburgh, další záznam je z roku 1924 (BZ München, BZ Göttingen). Nabízena byla taktéž v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927. Rostlinu doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku, tak jako příbuzný druh, ***Actaea racemosa* var. *cordifolia (dnes *Actaea cordifolia* DC.).

aktuální výskyt: mohutné trsy v odd. 28, pochází z novějších výsadeb

***Actaea rubra* (Aiton) Willd., syn. *Actaea alba* (L.) Mill.** – tuto rostlinu zmiňuje Z. Tyller (1990) pod názvem *A. alba*, rostla u vstupu do druhé části parku, tzv. Obora v odd. 109 a v průhledu nad Labeškou, dnes se zde pravděpodobně nenachází. Semena těchto rostlin byla podle záznamů Z. Tyllera dovezena v roce 1973 pracovníky botanického ústavu z botanické zahrady v německém Greifswaldu, následně byly sazenice vysázeny až po roce 1979 v oboře do mírně vlhké půdy a polostínu; ve starších podkladech nacházíme zmínku pouze v Matrice rostlin DS, kde se objevuje zápis této rostliny pod označením *Actaea alba* z roku 1923, dále v Matice rostlin DS nacházíme záznamy k *A. brachypetala* DC. a *A. erythrocarpa* z let 1911, 1910, 1921 (původ z Regel & Kesselring St. Petersburg). Rostlina by si díky svým neinvazivním vlastnostem zasloužila větší rozšíření, vhodná do použití v krajinářském parku.

aktuální výskyt: větší porosty u Krausových rybníčků v odd. 28, pochází z novějších výsadeb

***Allium paradoxum* (M. Bieb.) G. Don** – druh není uveden v Matrice rostlin DS zmíněn ani nebyl nabízen v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927. Podle Tyllera 1990 se dostal do parku při výsadbách, přičemž kolem roku 1990 se vyskytovaly v parku jen jednotlivci.

aktuální výskyt: hojně se vyskytuje na několika místech v parku, několik velmi pěkných zapojených kolonií v odd. 4, v odd. 5 pouze roztroušeně, v odd. 6, v odd. 25, dvě kolonie v odd. 37, v odd. 59 (cca 50m²), odd. 69, odd. 70 a odd. 71 (kolonie od 20-50 m²), dvě kolonie v odd. 90

***Allium senescens* L.** – druh zmíněn v Matrice rostlin DS roku 1923, původ BZ München, jednalo se o kultivar 'Huteri', botanický druh však zapsán nebyl. V Matrice rostlin DS bylo obsaženo mnoho záznamů různých dalších botanických česneků, včetně pažitky *Allium schoenoprasum* L. Druh nebyl nabízen ani v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927.

aktuální výskyt: vyskytuje se na Alpinu v odd. 11 a 23 i, tvoří kolonie min. 5m²

***Allium ursinum* L.** – tuto rostlinu zmiňuje Tyller 1990, kdy po roce 1974 bylo dovezeno do parku 40 ks sazenic z Velké Fatry na Slovensku. Část byla tehdy vysazena na Podalpínskou louku, část do stínu na břehu malého rybníčku, kde rostl lépe (viz. Krausovy rybníčky), dnes již není na Podalpínské louce. Starší záznamy nebyly nalezeny. Tento druh česneku není

zmíněn ani v Matrice rostlin DS ani Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927.

aktuální výskyt: dvě bohaté kolonie u Krausových rybníčku v horní části odd. 28

***Anemone nemorosa* L.** – podle Tyllera 1990 se tato rostlina ještě v roce 1945 v parku vůbec nenacházela. Začala se objevovat na vlhčích stanovištích pod zámek až po roce 1953, možná výskyt souvisel s vyséváním různých rostlin v letech 1954-1957. V roce 1990 se však v parku nacházely velké porosty, Tyller ji řadí mezi záměrně vysazené druhy v parku (Tyller 1990). V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927 byla rostlina nabízena k prodeji v plnokvěté variantě.

aktuální výskyt: dnes je tato sasanka hojná po celém parku a velmi esteticky působí, současný výskyt se přibližně shoduje s výskytem, který zanesl do map Z. Tyller (1990), jen málo míst ubylo, v místě lokace se jedná vždy o rozsáhlé porosty; odd. 5; 6; 8; 9; 11; 12; 16; 18; 19; 20; 21; 22; 23; 28; 30; 36; 37; 38; 40; 49; 50; 52; 55; 58; 59; 96; 128

***Aquilegia vulgaris* L.** – tuto rostlinu zmiňoval Tyller 1990 jako záměrně vysazenou, kdy v parku tvořila porosty a generativně se šířila. Jehlík, Lhotská 1970 uvádí výskyt nad Botičem v odd. 9, v alpinu odd. 23. V Matrice rostlin DS bylo zmíněno velké množství zahradních odrůd orlíčků. Do parku se určitě dostaly již roku 1909 okrasní kříženci označení *Aquilegia hybrida* z Anglie ze školky Veitch & Sons Chelsea. Následně v roce 1910 byli vysazeni do parku kříženci *A. caerulea* E. James × *A. flabellata* Sieb. & Zucc. ze školky G. Arendse v Ronsdorfu. Následovalo mnoho dalších, včetně botanických druhů zaslaných z botanických zahrad v Evropě. Pod názvem *Aquilegia vulgaris* L. byly nabízeny i v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927 různé obyčejné zahradní formy. Dále byly nabízeny do prodeje i *A. caerulea* var. hybrida, *A. chrysantha* hybrida Veitchii, *A. oxysepala*, Skinneri hybr., *A. helenae* (uvedeny původní názvy z roku 1927). Okrasné kultivary orlíčku doporučoval pro výsadby do krajinářského parku hrabě A. E. Silva Tarouca ve svém článku již v roce 1908.

aktuální výskyt: v současnosti jsou jedinci této rostliny roztroušeni po celém Alpinu, např. v desítkách kusů v odd. 11h, 23e, 24; roztroušení jedinci v odd. 15, dále v parku se vyskytuje v odd. 96, odd. 98 a odd. 140 (četný na hrázi Labešky a v okolí České chaloupky), odd. 109, odd. 110 (větší výskyt volně v travním porostu), , odd. 126, odd. 124, odd. 130, odd. 131 a na hranici odd. 151 a odd. 153 (cca 30ks), odd. 167, odd. 172

***Aralia racemosa* L.** – podle Tyllera 1990 byla tato rostlina záměrně vysazená do parku, jednalo se o jednotlivce, kteří se generativně množili, nebyli však lokalizováni. Jehlík a Lhotská 1970 tento druh neuváděli. V Matrice rostlin DS není rostlina uvedena. Tento druh nebyl nabízen ani v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927. Z tohoto rodu byla nabízena v roce 1927 *Aralia caschmeriana* a *A. cordata* (uvedeny původní názvy z roku 1927).

aktuální výskyt: dnes se nachází v parku mohutný trs pod Alpinem odd. 11, nedaleko, naproti u cesty v odd. 10 (skupina velká cca 30m²) a při cestě v odd. 19 velká skupina společně s *Inula helenium* L. a *Telekia speciosa* (Schreb.) Baumg

***Arnica montana* L.** – tuto rostlinu zmiňuje Z. Tyller (1990) jako v Průhonicích známou již podle soupisu alpinek z roku 1936-1940. Po druhé světové válce byla znovu vysazena na Alpinum, a to v roce 1954 v počtu 12 ks, kdy byla dovezena z Jizerských hor z okolí Karlova-Maxova. Tehdy byl učiněn pokus na různé půdní směsi, rostliny byly vysazeny na tři různá místa s různými mikroklimatickými podmínkami, během dvou let ale zahynuly. V roce 1958 byl pokus opakován, arnika v parku po dalším pokusu rostla ve směsi zvětralé žulové drtě s přidáním rašeliny. V roce 1960 byla provedena výsadba do jednoho z průhledů v Oboře. Až v roce 1965 se objevily první semenáčky. Koncem 80. let 20. stol. již byly v prvním průhledu celé porosty této byliny, stanoviště bylo suché a podobné přirozenému. Ze starších podkladů se nám potvrzuje výskyt arniky na Alpinu, kdy ji zmiňuje B. Kavka v letech 1936-1932, ještě dříve byla rostlina zmiňována v Matrice rostlin DS, kdy byla pěstována semena dovezená roku 1924 z BZ Cernauti – Černovice. Rostlina ovšem nebyla nabízena k prodeji podle Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927.

aktuální výskyt: dnes nacházíme dvě přežívající skupiny z původních porostů vysazených v roce 1960, a to při okraji lesního porostu u odd. 107 cca 35 ks a odd. 108 cca 22 ks, přežití záleží na intenzitě seče, jelikož se rostliny nacházejí na přechodu v louku, kdy okraje bývají vysekávány.

***Aruncus dioicus* (Walter) Fernald** – tato rostlina tvoří velmi cenné estetické doplňky podél cest, vodních toků, působí jako solitéra v trávníku. Druh byl v parku záměrně vysazený. Tento druh byl podle informací z Matriky DS vysazen do parku již roku 1911, rostlinný materiál pocházel z výpravy C. Schneidera na Kavkaz, zaevidovaný byl roku 1909. Druh byl také nabízen k prodeji v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927. Tento druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: dnes nacházíme rostliny v odd. 9 podél Podzámeckého rybníku (celkem 4ks), odd. 15 (10 ks), odd. 19 (jedinci), odd. 30 (10m²), odd. 22 při břehu Botiče (1ks), odd. 30, odd. 39 společně s *Hortenzia* sp. na břehu potoka (cca 500m²), odd. 40 (při okraji průhledu, 5m² a 5m²), odd. 50, odd. 58 (stovky v trávníku a podél cesty), odd. 59 (20m²), odd. 73 (1ks), odd. 110 (7 ks u cesty a lavičky a cca 12m² zapojené trsy proti České chaloupce), odd. 140 na hrázi Labešky (10m²)

***Asarina procumbens* Mill.** – ve své práci tuto rostlinu neuvádí ani Jehlík, Lhotská 1970 ani Tyller 1990. V Matrice rostlin DS je rostlina uvedena roku 1927 (BZ Sofia). V témže roce byla nabízena i v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927 pod názvem *Antirrhinum Asarina*, dále byla nabízena i *A. sempervirens* (původní název).

aktuální výskyt: dnes se nachází rozsáhlé porosty na začátku starého Alpina, ve svahu v odd. 11, nad Alpinem nad odd. 11 u cesty v suchém stínu 5m², dále na svazích u Bořína v odd. 167 (podle ústního sdělení pochází od hraběte) a v odd. 172.

***Aurinia saxatilis* (L.) Desv.** – v Matrice rostlin DS je zaznamenána *Aurinia saxatilis* (L.) Desv. roku 1924 a 1922 (ze školky G. Arends Ronsdorf, O. F. Sündermann Lindau), a to pouze v kultivarech 'Citrinum', 'Compacta', 'Plena'. Ve stejném období byla dodána i semena dalších botanických druhů, jako *Aurinia sinuata* L., *Aurinia corymbosa* Griseb., *Aurinia leucadea* (Guss.) K. Koch, *Aurinia petraea* (Ard.) Schur, *Aurinia sinuata* (L.) Griseb. V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927 byl druh nabízen ve dvou kultivarech pod starším rodovým jménem *Alyssum*, a to *A. saxatile compactum*, *A. saxatile* fl. pl., dále byly nabízeny i druhy *A. argenteum* a *A. Moellendorffianum* (uvedeny původní názvy z roku 1927). Podle Tyllera 1990 byla záměrně do parku vysazena.

aktuální výskyt: dnes nacházíme hojné porosty na skalách, zejména na horní zídce nad svahem nad Bořínem v odd. 167 a odd. 173, odd. 172, dále skalnaté svahy - starý lom v odd. 70.

***Bergenia crassifolia* (L.) Fritsch** – v Matrice rostlin DS zmíněna již roku 1913 pod synonymem *Bergenia pacifica*, pocházela ze zahradnictví Kesselring Petersburg, později byla dodána semena z BZ Götenborg (1923, 1924). Vyzkoušeno bylo větší množství druhů rodu *Bergenia*, např. *Bergenia* × *schmidtii* (Regel) Silva Tarouca (autor se měnil, Engler, Regel), *Bergenia pacumbis* (Buch.-Ham. ex D. Don) C.Y. Wu & J.T. Pan, *Bergenia purpurascens* (J.D. Hook. & Thomson) Engl. V parku se ujala a nejvíce rozšířila právě *Bergenia crassifolia* (L.) Fritsch, a to na starém alpinu. Rostlina byla nabízena v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927 pod názvem *B. pacifica*.

aktuální výskyt: v současnosti četný výskyt na skalách v odd. 11 na Alpinu, místy zapojený porost konkurující travnímu drnu a na skalních výchozech, v odd. 23

***Calla palustris* L.** – tuto rostlinu zmiňuje Z. Tyller (1990) jako jednu z těch, které pochází z původní koncepce parku. V době zakládání parku bylo založeno tzv. paludárium - sbírka bažinných rostlin, které se nacházelo pod rybníkem Labeška a zde se předpokládá její první výskyt. Ale už v roce 1945 se tato rostlina pod Labeškou nevyskytovala, začala se však objevovat v bažinných místech směrem k zámku; v roce 1970 se stala na Botiči až rostlinou plevelnou, zarůstala slepá ramena a tůňky. Ze starších záznamů nalezneme tuto rostlinu v Matrice rostlin DS, pocházela z několika zdrojů, a to od Otto Mann Leipzig (1924), BZ Amsterdam (1924), BZ Cernauti (1924). Druh byl nabízen mezi vodními rostlinami v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927.

aktuální výskyt: dnes jej nacházíme pouze v jezírku v odd. 55, tvoří hustý porost

***Campanula alliariifolia* Willd.** – tuto rostlinu zmiňuje Z. Tyller (1990) jako známou již ze soupisu alpinek z roku 1936-1940; tato rostlina se pěstovala na zahradě dendrologické společnosti v Průhonicích, vysazena byla do alpina a poměrně snadno zplaňovala. Domin 1943⁹ ji zmiňuje jako zplanělou rostlinu v okolí Průhonic; v 80. letech 20. stol. se nacházela běžně v bylinném patře parku, vyhledává suché stráně, skeletovité půdy; ze starších dokumentů ji nalézáme v Matrice rostlin DS, kdy semena přivezl C. Schneider z Kavkazu a již v roce 1911 bylo vysazeno 10 ks do parku. Další semena byla do DS zaslána v roce 1922 z BZ Cernauti – Černovice. V Katalogu rostlin z roku 1927 je doporučována jako vhodný druh do kytic, nachází se v nabídce rostlin. V roce 1959 uvedl v průvodci Kavka, že se několik jednotlivců nachází v odd. 23. Tento druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: dnes se nechová tento zvonek v parku invazivně, několik kusů se nachází nad Bořínem, odd. 172 a odd. 167, hojnější je na Alpinu v odd. 23s, 11s – pod alpským srubem.

***Campanula latifolia* L. 'Macrantha'** – v roce 1970 tuto rostlinu zmiňuje Jehlík, Lhotská 1970 u cesty v rozhraní odd. 16/20; v odd. 109/110, na Alpinu – odd. 11, kde se běžně vysemeňovala. Do parku byla původně záměrně vysazena. Nalezena byla i v údolí Botiče u Újezda (Tyller 1968)¹⁰. Rozšiřovala se z výsadby, vytvářela klíčivá semena¹¹. V Matrice rostlin DS zmíněna zásilka semen *var. macrantha* v roce 1924 z BZ Gratz, dále byly dodány v témže roce i v čisté formě z BZ Lausanne a BZ Gratz.

Od roku 1909 a pak zejména ve 20. letech probíhala rozsáhlá introdukce rodu *Campanula* do Průhonic. Jednalo se zejména o botanické druhy a drobné druhy vhodné do skalek.

Campanula latifolia L. 'Macrantha' byla v roce 1927 nabízena v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927, tak jako *C. latiloba*. Tento druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: v současné době byla rostlina nalezena na několika místech, v odd. 22 u cesty cca 20ks, dále v odd. 25, v odd. 21, odd. 97 cca 50ks podél cesty nad Labeškou, v odd. 110 podél cesty mohutné porosty cca 30m², též v trojúhelníku mezi cestami cca 10m², v odd. 97 při cestě. Taktéž v odd. 75 a 76.

***Campanula persicifolia* L. 'Grandiflora Alba'** – zahradní kultivar od domácí *Campanula persicifolia* L., tento druh byl pěstován v dendrologické společnosti již v roce 1911, jak uvádí Matrika rostlin DS. Jednalo se o semena získaná přímo hrabětem A. E. Silva Taroucou a rostliny byly vysazeny do parku, jednalo se o 90 kusů (vedeny pod názvem *Campanula persicifolia* "Backhousei", současný název *Campanula persicifolia* L. 'Grandiflora Alba'). Čistý

⁹ Domin K. (1943): Několik zajímavých adventivních rostlin z Průhonic. Věda Přírodní 22: 73–74

¹⁰ Tyller Z. (1968): Z historie alpinek. Zahradnické listy, č., s. 184-185

¹¹ Jehlík V., Lhotská M. (1970): Příspěvek k rozšíření a karpobiologii některých synantropních rostlin z Průhonického parku, Průhonic a z údolí Botiče. Studie ČSAV, s. 45-95

druh *Campanula persicifolia* byl zapsán v Matrice rostlin DS v roce 1924 (od Correvon Chéne-Bourg, Lemperg Hatzendorf), v roce 1922 byly dodány dva další kultivary, a to *Campanula persicifolia* L. 'Blaukehlchen', *Campanula persicifolia* L. 'Die Fee' ('La Fee'), oba ze školky Lorenz Lindner Eisenach. V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927 byl nabízen jak bílý kultivar tohoto domácího zvonku, tak velkokvětá modrá var. *grandiflora*, dále var. *humosa* (plnokvětá), var. *moerheimii* – velkokvětá, poloplná var. *semiplena* a sorta 'Blau Kelch'. Tento druh a jeho variety doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: dnes nacházíme dva trsy v odd. 167 na skalách nad Bořínem a podél cesty v odd. 173.

***Cephalaria gigantea* (Ledeb.) Bobrov** – tento druh byl zaznamenán již v Matrice DS v roce 1909 pod názvem *Cephalaria tatarica* (zdroj BZ Tbilisy). K prodeji byla nabízena v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927, společně s mírně jemnější, přesto vysokou 150 cm *C. alpina*, tak robustnější *C. gigantea* (pod starším názvem *C. tatarica*).

aktuální výskyt: velmi pěkný trs se dnes nachází při cestě nad Alpinem v odd. 24

***Cerastium tomentosum* L.** – dříve zplaňoval ve Štípence (Jehlík, Lhotská 1970), záznam o introdukci do Průhonic nacházíme v Matrice rostlin DS z roku 1922 (G. Arends, Ronsdorf). Počátkem 20. let byly introdukovány i další druhy tohoto rodu, např. *Cerastium alpinum* L., *Cerastium arvense* L., *Cerastium carinthiacum* Vest., *Cerastium gibraltarium* Boiss., *Cerastium glomeratum* Thuill., *Cerastium latifolium* L., *Cerastium uniflorum* Clairv. Tato rostlina byla nabízena k prodeji v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927.

aktuální výskyt: dnes na Alpinu v konkurenci travního drnu odd. 11, odd. 173 u lavičky na vyhlídce nad Bořínem a na koruně zídky nad Bořínem společně s *Echium vulgare* L.

***Claytonia alsinoides* Sims. – syn. *Claytonia sibirica* L., *Montia sibirica* (L.) Howell** - původně pěstovaná v Alpinu v roce 1960, avšak zdokumentována již roku 1951 jako problematická¹², později se začala objevovat v zastíněných a vlhčích partiích v parku, vrcholu šíření dosáhla podle Tyllera (1990) v letech 1978-1980, pak údajně nastala stagnace, rostlina je silný konkurent sasanky hajní. Více starších podkladů nebylo dohledáno, nevyskytuje se ani v Matrice rostlin DS (mohla být uváděno pod jiným názvem).

aktuální výskyt: v současné době však nastalo její masivní šíření, obsazuje často uvolněné paseky z porostu, upřednostňuje jehličnatý porosty, kde je schopna vytvářet monokulturní

---

¹² Holub J. (1975): *Claytonia alsinoides* – nová zplnělá rostlina československé květeny a poznámky k jejímu rodovému zařazení. *Preslia*, Praha, 47, s. 317-330

kolonie o rozpětí až 500m². Její eliminace je zajisté na místě. Přesnější lokaci určuje mapová příloha.

***Corydalis cava* (L.) Schweigg. et Koerte.** – tuto rostlinu zmiňuje podrobněji pouze Z. Tyller (1990), v době jeho mapování se nacházela hojně v první části v parku, v roce 1957 byl dovezen tento druh z lesních porostů na Zlíchově, rostlina byla vysazena na několika místech do hájových partií, v roce 1990 již tvořila velké porosty díky samovýsevu, dnes se udržuje na místech zmiňovaných Tyllerem 1990, na třech lokalitách se nachází nově. Velmi vhodný druh k obohacení bylinného patra, zejména podrostu dřevin.

aktuální výskyt: výskyt shodný se záznamy Z. Tyllera z roku 1990, tj. odd. 5, odd. 6, odd. 17, odd. 22, odd. 25, odd. 40, odd. 41

***Crocus* sp.** – ke zplanění v lučním porostu byl podle dřívějších záznamů hojně používán ***Crocus heuffelianus* Herb.**, dnes zplaňující v parku i Alpinu další druhy a odrůdy krokusů, zejména však pochází z novějších výsadeb, např. druhy *Crocus tommasinianus* 'Ruby Giant', *Crocus tommasinianus* 'Barr's Purple', *Crocus hybridus* 'Jeanne d'Arc', *Crocus chrysanthus* 'Fusco-tinctus', *Crocus pulchellus*, *Crocus sieberi* 'Tricolor', *Crocus chrysanthus* 'Romance', *Crocus heuffelianus* (dnes pouze na alpinu), *Crocus chrysanthus* 'Blue Pearl'; Tyller uvádí ze starších výsadeb pouze *Crocus heuffelianus* Herb., který byl vysazen v roce 1958 v 50 kusech na loučku pod Alpinem, pocházející z Bystřičky u Martina, v roce 1972 bylo vysazeno z Černolic 200 kusů cibulek, v roce 1990 se zde nacházel porost cca 100m², v roce 1974 bylo vysazeno 80 ks cibulek na Podalpínskou louku, slabě zastíněné *Quercus palustris* Meunch., pocházely z Muráně z pastvin farmy huculských koní. Na Podalpínské louce, která byla sušší, se množily pomaleji. Podle nejstarších podkladů nacházíme zmínky o krokusech již v Matrice rostlin DS (introdukován *Crocus angustifolius* Weston, *Crocus biflorus* Mill., *Crocus cancellatus* Herb., *Crocus kotschyanus* K.Koch, *Crocus kotschyanus* K.Koch, *Crocus nudiflorus* Sm., *Crocus speciosus* M.Bieb., *Crocus variegatus* Hoppe & Hornsch., *Crocus vernus* L.), ale zmiňovaný *Crocus heuffelianus* se zde nenacházel. B. Kavka zmiňuje v letech 1936-1932 *Crocus vernus* na paloučku u vodopádu, až Kavka 1959 *Crocus heuffelianus* Herb. v odd. 23 mezi sklaničkami a alpinkami.

aktuální výskyt: dnes se na Podalpínské louce *Crocus heuffelianus* Herb. nedochovaly, roztroušeně na loučce u vodopádu se nachází již novější výsadba, taktéž v okolí *Quercus velutina* Lam.; v mapové příloze označeny souhrnně ***Crocus* sp.**

***Cymbalaria muralis* P. Gaertn., B. Mey. et Scherb.** – jako záměrně vysazenou rostlinu tvořící porosty ji eviduje Tyller 1990, Jehlík 1970 uvádí i bělokvětou formu. V Matrice rostlin nacházíme pouze velmi podobný druh *Cymbalaria glutinosa* Bigazzi & Raffaelli z roku 1923 (Correvon Chéne-Bourg). K prodeji byla nabízena v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927 pod názvem *Linaria cymbalaria*. *C. glutinosa* však nabízena nebyla.

aktuální výskyt: hojná na zídce směrem od nádvoří k podzámeckému rybníku v odd. 4.

***Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P.F.Hunt & Summerh.** – syn. *Orchis majalis* Rchb., v 60. letech 20. stol. byli zaznamenáni jedinci kolem Dobřejovického potoka, později na Podzámecké louce, kde se velice rychle šířili, později byla louka hnojena umělými hnojivy a vstavače začaly ubývat, po mnoha letech se opět začaly množit, v roce 1980 jich bylo napočítáno na Podzámecké louce přes 300 ks. Koncem 80. let 20. stol. začaly opět ubývat, pravděpodobně vzhledem k melioracím. U Dobřejovického potoka byl podle Tyllera 1990 stav dlouhodobě nezměněn. Druh je původní v dané lokalitě a nebyl do parku vysazen, jedná se tak o jediný původní druh v parku, který byl zanesen do mapování.

aktuální výskyt: dnes se rostliny u Dobřejovického potoka nenachází, desítky kusů přežívají na Podzámecké louce roztroušeny pod cestou, odd. 6.

***Darmera peltata* (Torr. ex Benth.) Voss** – v Matrice rostlin DS zaznamenána již roku 1912 (BZ Praha), dále roku 1923 (BZ Edinburgh). Nebyla však nabízena v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích. Tento druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: v odd. 27 nad Krausovými rybníčky dobře prospívá cca 20 ks, v odd. 79 podél Dobřejovického potoka cca 30 ks, v paludária v odd. 96 cca 100ks, dále v odd. 55 podél jezírka (cca 20ks).

***Dictamnus albus* L.** – v Matrice rostlin DS byl druh zapsán roku 1910 (Průhonice zahrada), dále pak roku 1913 (Haage & Schmidt Erfurt), 1921 (BZ Bremen, BZ Amsterdam), 1923 (BZ Kew), dále byl pěstován i kultivar 'Giganteus' zapsaný v roce 1914 (BZ Dublin) a v roce 1921 (BZ Darmstadt). Rostlina byla nabízena v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927, nabízen byl jak čistý botanický druh, tak i robustnější *var. caucasicus* (v Matrice rostlin DS pod názvem *var. 'Giganteus'*). Tento druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: úspěšně zplaňuje na několika místech Alpina odd. 23 (např. v 23e, 23h, 23ch), odd. 11.

***Digitalis ferruginea* L.** – tato rostlina byla záměrně vysazená do parku, Tyller 1990 zmiňuje, že roku 1954 bylo vysazeno do oblasti Alpina 6ks; později byly vysazeny semenáčky na jižní skeletovité svahy v parku, pocházely právě ze semen z Alpina, v roce 1990 se rozrostly na tomto místě v porost. Ze starších zmínek byl druh nalezen v nabídce Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927. Druh by si zasloužil větší rozšíření, vhodný do použití pro krajinářský park.

aktuální výskyt: jedná se o dvouletku, která se dobře množí generativně, dnes byla ověřena v parku na jižních svazích v odd. 35, tvoří zde řidší porosty.

***Digitalis purpurea* L.** – tento druh byl do parku záměrně vysazený (Tyller 1990). Pěstován byl podle Matriky rostlin DS v zahradě DS již roku 1914 (semena napěstována ze sběru Siera Nevada, pod názvem *Digitalis nevadensis*), v roce 1924 byly napěstovány rostliny ze semen BZ Amsterdam. V roce 1921 byl napěstován i kultivar *Digitalis purpurea* L. 'Gloxinaeflora' (H. Hesse Weener), červenokvětý, velmi podobný českému planému druhu, v současnosti stále v nabídce zahradnictví. Rostlina byla nabízena v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927, a to ve var. *gloxinaeflora*. Tuto varietu doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku. Dále byly nabízeny i druhy jako *D. ambigua*, *D. lanata*, *D. sibirica* (uvedeny původní názvy z roku 1927).

aktuální výskyt: dnes hojně v celém parku jednotlivci i kolonie, v odd. 180 (několik jednotlivců), odd 174 (stovka kusů), odd. 173 (desítka kusů), odd. 166 (desítka kusů), odd. 172 (desítky kusů), 178 (cca 50 ks), 167 (dvě velké kolonie po stovkách kusů), odd. 169 (desítka kusů), odd. 170 (2 kolonie po stovkách kusů), odd. 150 (kolonie po 100ks a jednotlivci), 156 (dvě větší kolonie po cca 50 ks, jednotlivci), odd. 164 (cca 3ks), 160 (cca 15ks), 163 (stovky kusů v oplocence), odd. 151 (50 ks a jednotlivci), odd. 153, 150 roztroušeně jednotlivci, odd. 149 (desítk kusů), odd. 161 (50ks), odd. 162 (desítka kusů), odd. 141 (desítka kusů), odd. 144 (desítky ks), odd. 110 (do 50ks), 126 (30ks), odd. 130 (50 ks), v odd 124 jednotlivci, v odd. 123 do 25 ks roztroušeně, odd. 131 cca 10 ks, 119 (3ks), 120 3ks bílé, odd. 115 10ks, 105 cca 30 ks, 107 roztroušeně do 30 ks, 98 dvě skupiny (celkem cca 30 ks), v první části parku v odd. 76 (cca 20ks), 77 (cca 20ks), odd. 75 (cca 30ks), odd. 74 (rozptýleně na 800m²), odd. 72 (desítky ks), odd. 89 (2ks), odd. 68 (stovky kusů), odd. 59 (cca 80 ks), odd. 35 (50m²), odd. 18 (10m²), odd. 26 (10m²), odd. 25 (30ks + rozptýleně jedinci), odd. 23 (rozptýleně), odd. 8 (5ks), odd. 18 (10m²).

***Doronicum orientale* Hoffm.** – mnoho druhů rodu *Doronicum* bylo napěstováno v zahradě DS, v Matrice DS nacházíme i záznam o *Doronicum orientale* z roku 1922 (Otto Mann Leipzig). Pod starším názvem *Doronicum caucasicum* bylo nabízeno v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927, tak jako další druhy tohoto rodu (v původním názvu *D. clusii*, *D. cordifolium*, *D. Matthioli*, *D. plantagineum* var. *excelsum*). Tento druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: v odd. 40 se nachází roztroušeně cca 60ks, společně s *Bistorta major*, obsekáváno, v trávníku.

***Echinops ritro* L.** – v roce 1922 zapsán v Matrice DS pouze podobný druh a to *Echinops humilis* M.Bieb. (BZ Amsterdam) a v roce 1923 *Echinops szovitsii* Fisch. & Mey. ex DC. (BZ Cernauti – Černovice). Přesto byl roku 1927 nabízen *Echinops ritro* v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích. Jehlík, Lhotská 1970 evidovali v parku výskyt *Echinops* cf. *banaticus* (*Echinops bannaticus* Rochel ex Schrad.), Tyller 1990

zmiňuje jen záměrně vysazený *E. ruthenicus* M.B., podle Botany.cz se jedná o *Echinops ritro* subsp. *Ruthenicus* (M. Bieb.) Nyman.

aktuální výskyt: odd. 11 u Podzámeckého rybníku; na Alpinu odd. 23ch, h, j desítky kusů, až stovka kusů v 23j, 23m, odd. 24 1ks u cesty, odd. 25 cca 6ks; v porostním lemu cca 25m² v odd. 25; v odd. 16/20 na rozhraní; u cesty v odd. 26; nad rybníčkem na rozhraní 25/26 cca 40m²; nad Bořínem na vyhlídce odd. 173, podél zídky u Bořína odd. 167 - cca 30 ks,

***Epimedium alpinum* L.** – v roce 1922 byla podle záznamu v Matrice DS napěstována semena velkého množství druhů rodu *Epimedium* (*Epimedium xrubrum* C.Morren-synonymum *Epimedium x coccineum* Silva Tarouca, *Epimedium xversicolor* C.Morren 'Sulphureum', *Epimedium xyoungianum* Fisch. & C.A.Mey. 'Niveum', *Epimedium xyoungianum* Fisch. & C.A.Mey. 'Roseum', *Epimedium grandiflorum* C.Morren, *Epimedium grandiflorum* C.Morren 'Violaceum', *Epimedium pinnatum* DC., nikoliv však *E. alpinum*. *E. alpinum* nebylo ani nabízeno v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927. Nabízeny byly však již dříve v DS pěstované druhy, jako *Epimedium xyoungianum* Fisch. & C.A.Mey. 'Niveum', *Epimedium grandiflorum* C.Morren 'Violaceum', *Epimedium xyoungianum* Fisch. & C.A.Mey. 'Roseum', *Epimedium grandiflorum* C.Morren, *Epimedium pinnatum* DC., *Epimedium pinnatum* var. *colchieum* DC., *Epimedium xversicolor* C.Morren 'Sulphureum' (v aktuálním názvosloví).

aktuální výskyt: mohutné porosty v odd. 11l na starém Alpinu a odd. 23 na Alpinu

***Eryngium giganteum* M.Bieb.** – podle Matriky rostlin DS bylo v roce 1909 napěstováno velké množství rostlin pocházejících ze sběrů Camillo Schneidera z Kavkazu, 38 rostlin bylo následně vysazeno do parku. Rod *Eryngium* byl hojně zastoupen v zahradě DS, napěstovány byly i další druhy, jako *Eryngium xtripartitum* Desf., *Eryngium xzabelii* Hort.ex Christ 'Juwel', *Eryngium xzabelii* Hort.ex Christ 'Robustum', *Eryngium xzabelii* Hort.ex Christ 'Violetta', *Eryngium agavifolium* Griseb., *Eryngium alpinum* L., *Eryngium amethystinum* L., *Eryngium billardieri* Delaroché, *Eryngium bourgatii* Gouan, *Eryngium bromeliifolium* F. Delaroché, *Eryngium caucasicum* Trautv., *Eryngium creticum* Lam. (vysazeny do parku), *Eryngium eburneum* Decne., *Eryngium giganteum* M.Bieb., *Eryngium heterophyllum* Engelm., *Eryngium maritimum* L., *Eryngium palmatum* Pancic & Vis., *Eryngium pandanifolium* Cham. & Schltl., *Eryngium planum* L. 'Roseum', *Eryngium racemosum* Jepson, *Eryngium sarcophyllum* Hook. & Arn., *Eryngium serbicum* Pancic, *Eryngium serra* Cham. & Schltl., *Eryngium spinalba* Vill. (vysazena taktéž do parku), *Eryngium yuccifolium* Michx. Taktéž v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 bylo nabízeno k prodeji několik druhů rodu *Eryngium*, včetně *E. giganteum*. Dalšími druhy v nabídce byly *Eryngium alpinum* L., *Eryngium yuccifolium* Michx., *Eryngium xzabelii* Hort.ex Christ 'Violetta', *Eryngium xzabelii* Hort.ex Christ 'Juwel', *Eryngium pandanifolium* Cham. & Schltl., *Eryngium serra* Cham. & Schltl., *Eryngium spinalba* Vill., a další druhy *Eryngium x oliverianum* F.Delaroché, *Eryngium heterophyllum* Engelm (převedené do současného názvosloví). Tento

druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: nad Bořínem v odd. 173, na Alpinu v odd. 23I, j.

***Eupatorium purpureum* L.** – podle Matriky rostlin DS byl v Průhonicích tento druh pěstován od roku 1923 (H. Hesse Weener (1923), dále dodán z BZ Černovice (1924), Morton Arboretum Lisle (1924). V těchto letech byly napěstovány i další druhy, a to *Eupatorium cannabinum* L. 'Plenum' a *Eupatorium perfoliatum* L. Do prodeje bylo nabízeno pouze *Eupatorium cannabinum* L. 'Plenum' (podle Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927) a *E. ageratoides* var. *Fraserii*. *E. purpureum* nabízeno nebylo. Tento druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: velká skupina u břehu podzámeckého rybníku v odd. 11 cca 10m² a 8m², společně s *Rudbeckia laciniata* a *Aralia racemosa*.

***Euphorbia amygdaloides* 'Purpurea'** – tento druh nebyl uveden v Matrice rostlin DS, ačkoliv po roce 1920 bylo zkoušeno velké množství dalších druhů tohoto rodu. V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 byla nabízena pouze *Euphorbia polychroma* A.Kern. a *Euphorbia myrsinites* L. (použito současného názvosloví).

aktuální výskyt: v odd. 23, na okraji alpina na přechodu v louku, rozvolněně asi 20 ks v travním drnu, dále na alpinu prospívají bez péče *Euphorbia cyparissias* L., *Euphorbia myrsinites* L., *Euphorbia polychroma* A.Kern., *Euphorbia griffithii* 'Fireglow', *Euphorbia characias* subsp. *wulfenii* (Hoppe ex W.D.J.Koch) Radcl.-Sm.

***Eurybia macrophylla* (L.) Cass. (syn. *Aster macrophyllus* L.)** – podle Matriky DS se v Průhonicích objevuje v roce 1923 (zdroj semen Průhonice, BZ Edinburgh), a to zapsána pod názvy *Aster nobilis*, *A. polyphyllus*. Dalším pěstovaným druhem byla *Eurybia sibirica* (L.) G.L.Nesom. V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 nebyla tato pěkná astra nabízena. Katalog však obsahoval velké množství dalších botanických druhů i kultivarů.

aktuální výskyt: na Alpinu v odd. 11 v suchém stínu, vitální porost cca 10m².

***Filipendula ulmaria* (L.) Maxim.** – tuto rostlinu zmiňoval Tyller 1990 jako záměrně vysazenou, která zde tvořila úspěšně porosty a množila se vegetativně i generativně. V roce 1922 byla dovezena plnokvětá zahradní odrůda jiného, ale velmi podobného druhu, a to *Filipendula vulgaris* Moench 'Plena' ze školky G. Arendse. *Filipendula ulmaria* (L.) Maxim. není v Matrice rostlin DS uvedena. V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 je nabízena plnokvětá forma *Filipendula ulmaria* var. *plena* a další druhy tavolníků, jako *Filipendula camschatica* (Pall.) Maxim., *Filipendula × purpurea* Maxim., *Filipendula rubra* (Hill) B.L.Rob. var. *venusta*, ale nikoliv *F. vulgaris*. Tento druh doporučoval

hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku, a to v plnokvěté formě.

aktuální výskyt: v odd. 11 na břehu Podzámeckého rybníku

***Galanthus nivalis* L.** – v roce 1974 bylo vysazeno do parku 1400 ks cibulek ze zahrady ČSAV v Černolicích (Tyller 1990), část byla vysazena na Podalpínskou louku, část u náhonu pro Podzámecký rybník a u potůčku vedoucího k náhonu pro Podzámecký rybník. Na všech místech se sněžinka množila vegetativně i generativně a tvořila porosty. Jehlík, Lhotská 1970 ji evidovali v odd. 22 i v odd. 11, taktéž u cesty pod Alpinem. B. Kavka sněžinku uvádí v letech 1936-1932 cesty pod alpinem. Rostlinu nacházíme v Katalogu rostlin z roku 1927.

aktuální výskyt: dnes se nachází v odd. 3, odd. 11, a to z novějších dosadeb, v odd. 22 se nachází na Podalpínské louce jen pozůstatky, tj. na jednom místě roztroušené 4 trsy, dále jen 3 trsy. U náhonu i pod studánkou se jedná pravděpodobně o novější dosadby, nikoliv ty uváděné Tyllerem 1990.

***Gentiana asclepiadea* L.** – jedná se o druh zavedený do parku A. E. Silva Taroucou. Do Alpina byl poprvé vysazen roku 1925, a to do dolní části podalpínské cesty; poč. 2. sv. války se začal množit samovýsevem a tak obsadil jednu z hlavních vyhlídek v parku, dnes zvanou tzv. Hořcová, v Alpinu již v tu dobu nebyl. V parku byl podle ústního sdělení O. Jiráskova vysazován v roce 1938. V roce 1960 byl znovu vysazen do Alpina a na Podalpínskou louku. V roce 1990 se již nacházel v obou částech parku (Tyller 1990). Nejstarší potvrzené písemné záznamy máme o tomto druhu z let 1924-1942, kdy se nacházel v nabídkových katalozích DS, v Matrice rostlin DS k roku 1923, kdy byla vyseta semena z BZ z Kew v Anglii, následně roku 1924 bílé formy ze Landes-Museum Kärnten, uveden je druh v soupisu alpinek z roku 1936-40. V 30. letech ho mapoval Kavka, a to za tzv. železnými vraty a v místech od pivoňkové vyhlídky k Faustovu dubu; později je znatelné jeho šíření viz. Kavka 1959 v odd. 28, odd. 16, odd. 19, odd. 11, odd. 23. Dnes velmi lehce zplaňuje v celém parku, výskyt je však menší než v 70. a 90. letech. Tento druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: dnes se stále nachází hojně v celém parku, výjimečné zastoupení má stále tzv. Hořcová vyhlídka, kde se nachází v hojném počtu, na několika místech totožný výskyt, místy však ubývá, přesévá se na jiná místa. Nachází se v odd. 25, odd. 28., odd. 30, odd. 39, odd. 49, odd. 68, odd. 98, odd. 108, odd. 126, odd. 127, odd. 154.

***Gentiana lutea* L.** – v Matrice rostlin DS byl druh uveden již roku 1924 pod názvem *Gentiana lutea* var. *symphyandra* (Landes-Museum Kärnten). Napěstováno bylo v DS nepřeberné množství hořců, z vysokých druhů lze uvést i *Gentiana pannonica* Scop. z roku 1922 z BZ Černovice, nejstarší hořce byly zaslány roku 1910 ze školky Regel & Kesselring St. Petersburg, a to *Gentiana triflora* Pall., *Gentiana verna* L., *Gentiana freyniana* Bornm. ex

Freyn. Tento druh byl nabízen V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927.

aktuální výskyt: na Alpinu, 11 t.

***Geranium macrorrhizum* L.** – v Matrice rostlin DS nacházíme záznam z roku 1924 (BZ Amsterdam). Kakosty byly hojně zkoušeny a to v mnoha druzích tohoto rodu zahradě DS. U jediného záznamu, a to *Geranium platyanthum* Duthie (1913, Haage & Schmidt Erfurt) máme potvrzeno, že byl vysazen do parku. Tento druh nebyl nabízen V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927. V nabídce najdeme *Geranium argenteum* L., *G. endressii* J.Gay, *Geranium lambertii* Sweet, *Geranium ibericum* Cav., *Geranium pylzowianum* Maxim., *Geranium nepalense* Sweet (upraveno odle současného názvosloví).

aktuální výskyt: na Alpinu bohatý porost, cca 20m² v odd. 11 s, t, r; v odd. 11 na břehu Podzámeckého rybníku cca 3m²., v odd. 65 porost cca 60 m².

***Helleborus* × *sternii* Turrill** – v Matrice DS není zaznamenána. Tento druh nebyl ani nabízen V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927.

aktuální výskyt: zejména na Alpinu, v odd. 11t.

***Helleborus foetidus* L.** – v Matrice rostlin DS se objevuje záznam k roku 1914 (BZ Göttingen). Tento druh byl nabízen V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927.

aktuální výskyt: na Alpinu v odd. 23 roztroušeně v částech 23d, 23q, 23p.

***Helleborus* × *hybridus* hort. /*Helleborus orientalis* Lam.** – v parku se podle Tyllera 1990 šířila semenem *Helleborus* × *hybridus* hort. Ze starších záznamů v Matrice rostlin DS se *Helleborus* × *hybridus* H.Vilm. objevila v roce 1923 (BZ Edinburgh), v roce 1909 *Helleborus orientalis* Lam. z BZ Tbilisy a 1924 z BZ Göttingen. Při mapování byly čemeřice sloučeny pod jeden název H. × *hybridus* hort.

Dále byly pěstovány v zahradě DS *Helleborus viridis* L. (1910 Průhonice, 1923 Correvon Chéne-Bourg, 1922 Lorenz Lindner Eisenach, BZ Černovice (1924). Dále např. *Helleborus odorus* Waldst. & Kit. ex Willd., *Helleborus lividus* Aiton.

V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích byl *H. hybridus* nabízen v roce 1927. Tento druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: roztroušeně jednotlivci i kolonie v podrostu listnatých stromů či na otevřeném stanovišti. Nacházíme ji v odd. 3, na starém Alpinu v odd. 11s, t, r, dále na Alpinu četné semenáče v odd. 23 a na přechodu do odd. 24 (cca 30 m²), u Krausových rybníčků

v odd. 26, v odd. 28 u Krausových rybníčků (cca 5 trsů). Četné jsou výskyty i v části Obora – u České chaloupky (č. odd 96), kde se nachází největší kolonie čítající cca 100 m², na hrázi Labešky v odd. 140 se nachází v rozvolněných skupinách na slunném otevřeném stanovišti (č. odd.96, i v odd. 110 v údolíčku proti České Chalopce), volně se šíří i směrem k parkovišti v podrostu stromů (č. odd. 97), dále se nachází směrem k Bořínu (č. odd.160, 161), kde se vyskytuje po jednotlivých kusech, rozvolněně v pásu podél potoka v podrostu stromů. Dále tvoří esteticky velmi hodnotný kruhový podrost nedaleko cesty pod dubem v části Obora spolu s dalšími druhy bylinného patra (odd.108), dále porost cca 40m² v odd. 112.

***Hemerocallis fulva* (L.) L.** – v Matrice rostlin DS zaznamenán druh již roku 1910 (od A. E. Silva Taroucy), 1911 (Průhonice, zahrada DS), roku 1922 kultivar ‘Kwanso’ (G. Arends Ronsdorf) a ‘Major’ (Lorenz Lindner Eisenach). Druh byl taktéž nabízen v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927. Tento druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: v odd. 19 skupina v louce, cca 5m², velká skupina v odd. 110 pod Českou chaloupkou.

***Hemerocallis lilioasphodelus* L.** – podle záznamů v Matrice rostlin DS bylo evidováno v roce 1910 napěstovaných 400 ks této denivky, původem ze zahrady DS Průhonice. Pěstovalo se i mnoho dalších denivek, jak botanických druhů (např. *H. citrina* Baroni, *H. minor* Mill), ale i zahradních kultivarů. Druh však nebyl nabízen k prodeji podle Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927. Tento druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: v odd. 11 nad Alpinem 2ks, dále na Alpinu v odd 23.

***Heracleum mantegazzianum* Sommier et Levier** – v Matrice rostlin DS byl tento druh napěstován roku 1913 ze semen z botanické zahrady v Dublinu, následujícího roku bylo napěstováno 20 rostlin. Další semena přišly v témže roce z BZ Darmstadt, později z BZ Montpellier (1924). Pěstovány byly ve 20. letech i další druhy, jako *Heracleum lehmannianum* Bunge, *Heracleum leichtlinii* Haage & Schmidt, *Heracleum persicum* Desf., *Heracleum sphondylium* L. Druh byl nabízen v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927. V tu dobu se jednalo o atraktivní, v zámeckých parcích pěstovanou rostlinu, nabízenou pro její mohutný vzrůst, velké listy, neobyčejně velké bílé okolíky. Doporučována byla zejména do velkých zahrad a parků.

aktuální výskyt: na několika lokalitách v parku, zplaňuje lehce podél cest, kde je eliminován průběžně sečením okrajových porostů, jedná se pouze o jednotlivce a to v odd. 41, odd. 96, odd. 108 a v odd. 109, odd. 111, odd. 179, odd. 168 v části Obora. Hojnější výskyt je na okraji tzv. paludária pod rybníkem Labeška v odd. 96 – cca 100ks.

***Hosta clausa* Nakai** – tento druh nebyl nalezen v záznamech Matriky rostlin DS ani nebyl nabízen v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927.

aktuální výskyt: výběžkatá hosta v podrostu odd. 28u Krausových rybníčků.

***Hosta plantaginea* (Lam.) Asch.** - tento druh hosty se objevil v Matrice rostlin DS roku 1924 (Correvon Chéne-Bourg), tak jako mnoho dalších host, jak botanických tak zahradních kříženců. Ovšem k prodeji v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 nabízen nebyl.

aktuální výskyt: jednotlivé kusy (cca 20 ks) rozptýleně v odd. 28 podél břehu Krausových rybníčků

***Hyacinthoides hispanica* (Mill.) Rothm.** – Tyller 1990 uvádí jednotlivce pod synonymem *Hyacinthus amethystinus* L., kteří byli záměrně vysazeni v parku a generativně se množili. Tento druh byl zapsán v Matrice DS roku 1924 (BZ Göttingen), ale již od roku 1909 (Tbilisy, La Mortola) byl zanesen do Matriky DS příbuzný druh *Hyacinthoides non-scripta* (L.) Chouard ex Rothm. V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 byly nabízeny druhy oba dva, jak *Hyacinthoides hispanica* (i v bílé a růžové varietě var. alba maxima a var. Rose Queen)), tak *Hyacinthoides non-scripta*. Starší rodový název byl *Scilla*, tj. v dobové literatuře se vyskytovaly pod názvy *Scilla hispanica* a *Scilla nonscripta*.

aktuální výskyt: okraj Alpina v odd. 23 cca 10 ks, v části Labeška nacházíme několik výskytů, a to jak cca 10 jedinců v odd. 109 v průhledu či nad Labeškou v odd. 110.

***Iberis sempervirens* L.** – v Matrice rostlin DS jsou uvedeny dva kultivary tohoto druhu, a to v roce 1924 zapsaný *Iberis sempervirens* L. 'Little Gem' (Schaffgotsch Purgstall) a v roce 1922 zapsaný *Iberis sempervirens* L. 'Schneeflocke' (Lorenz Lindner Eisenac). Oba dva kultivary byly již roku 1927 nabízeny k prodeji v rámci Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927. Tento druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: na starém i v novém Alpinu, odd. 11 a odd. 23, velmi odolný a konkurující travnímu drnu, nenáročná skalnička

***Inula helenium* L.** – není obsažen v Matrice DS ani nebyl nabízen v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927, ale byly nabízeny příbuzné *Inula ensifolia* L., *Inula orientalis* Lam., *Inula hookeri* C.B. Clarke, *Inula royleana* DC. (názvy převedeny do současného názvosloví).

aktuální výskyt: skupina do 5m² u cesty v odd. 3 společně s *Tanacetum macrophyllum* (Waldst. & Kit.) Sch.Bip., hustá skupina cca 70m² v odd. 19 společně s *Aralia racemosa* L. a

Telekia speciosa (Schreb.) Baumg., dále cca 3 solitery na břehu Botiče v odd. 58 mezi cestou a vodním tokem.

***Inula racemosa* Hook.f.** – druh zapsán do Matriky rostlin DS v roce 1934 (BZ Göteborg). Zkoušeno bylo i mnoho dalších druhů rodu *Inula*, tj. *Inula acaulis* Schott & Kotschy ex Boiss., *Inula auriculata* Boiss. & Balansa, *Inula candida* (L.) Cass., *Inula hookeri* C.B. Clarke, *Inula oculus-christi* L. V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 druh nebyl nabízen.

aktuální výskyt: na břehu Podzámeckého rybníka, cca 10m²

***Iris pseudacorus* L.** – Tyller 1990 uváděl záměrně vysazené porosty v parku. Kosatců jak botanických, tak kulturních odrůd bylo napěstováno či shromážděno na zahradě DS velké množství, mnohé z nich byly vysazeny do parku. Jedná se o *Iris danfordiae* (Baker) Boiss., *Iris ensata* Thunberg, *Iris halophila* Pall., *Iris histrio* Rchb.f., *Iris histrioides* (G.F. Wilson) S. Arn., *Iris missouriensis* Nutt., *Iris notha* M. Bieb., *Iris paradoxa* Steven, *Iris prismatica* Pursh, *Iris pseudacorus* L., *Iris ruthenica* Ker Gawl., *Iris sibirica* L., *Iris spuria* L., *Iris unguicularis* Poir. Tento základní domácí bahenní druh kosatce byl nabízen společně s ostatními botanickými druhy a nesčetným množstvím kultivarů v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927.

aktuální výskyt: dnes hojně v odd. 10 na břehu Podzámeckého rybníku, v odd. 55 na břehu mokřadu cca 3ks; hojný na hrázi Labešky v odd. 140 – cca porost 3m² a 5x velký trs, dále pod Labeškou v údolí se nachází cca 6 větších skupin společně s vlhkomilnými rostlinami a jednotlivci, v odd. 137 kolem 10ks, u Bořína v odd. 179, v odd. 168.

***Iris pumila* L.** – v Matrice rostlin DS uveden botanický druh v záznamu z roku 1909 (BZ Mortola). V zahradě DS bylo napěstováno několik jeho kultivarů, v roce 1922 (*Iris p.* L. 'Alba', 'Carnea', 'Cyanea', 'Die Fee', 'Formosa', 'Nova Candida', v roce 1911 *Iris pumila* L. Schneekuppe od firmy Goos. & Koenemann Rheingau. Tento druh byl nabízen k prodeji v rámci Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927, zejména byly nabízeny jeho kultivary: *I. pumila aurea*, *I. pumila atrovioleacea*, *I. pumila cyanea*, *I. pumila Florida*, *I. pumila 'Snow Cup'*, *I. pumila sulphurea* (neupravený přepis dobového výčtu podle ceníku). Tento druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: na Alpinu v odd. 11t několik jednotlivců v travním drnu, dále ve 23l, jednotlivci v odd. 173 nad Bořínem u lavičky

***Kirengeshoma palmata* Yatabe** – v Matrice rostlin DS záznam o napěstování 4 ks rostlin v roce 1914 (Reuthe Foxhill Nurseries Kent). V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 druh byl pod stejným názvem nabízen jako zajímavá rostlina z japonska připomínající hortenzii.

aktuální výskyt: v podrostu keřů na alpinu v odd. 11 (11i)

***Lamium galeobdolon subsp. argentatum* (Smejkal) J.Duvign., syn. *Galeobdolon argentatum* Smejkal** – Tyller 1990 uvádí porosty *Lamium galeobdolon* /L./ Nath. v parku, které však nebyly záměrně vysazené. Rostlina nebyla uvedena v Matrice rostlin DS a ni v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927.

aktuální výskyt: na břehu Krausových rybníčků, stinný svah, tvoří zapojený porost odd. 28, cca 15m², v odd. 40

***Lamium orvala* L.** – druh není uveden v Matrice rostlin DS, přesto byl nabízen v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927, jako velmi pěkná trvalka pro polostinná místa.

aktuální výskyt: na Alpinu v odd. 23 porost v travním drnu cca 1,5 m²; dále v 11r, u cesty v odd. 12 (více záhonový charakter)

***Lathyrus latifolius* L.** – podle Matriky rostlin DS byla v roce 1922 napěstována semena několika zbarvení odvozených od *L. latifolius* L. Jednalo se o var. albus (BZ Amsterdam, G. Arends Ronsdorf), 'Pink Beauty' (G. Arends Ronsdorf), 'Roseus' a 'Ruber' (Otto Mann Leipzig). Napěstováno bylo v DS i několik dalších druhů rodu *Lathyrus*, jako *Lathyrus linifolius* (Reichard) Bassler, *Lathyrus occidentalis* (Fisch.& C.A.Meyer) Fritsch, *Lathyrus pallescens* (M.Bieb.) K.Koch, *Lathyrus palustris* L., *Lathyrus roseus* Steven, *Lathyrus transsylvanicus* Rchb. f., *Lathyrus tuberosus* L. Rostlina byla taktéž nabízena v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927, a to i v kultivaru 'Alba' a 'Rose Queen'. Tento druh v různých varietách doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: řídký porost cca 5m² podél cesty ve svahu v odd. 18, v odd. 35 cca 30 ks, v odd. 74 roztroušeně na slunném svahu cca 50ks, odd. 58 cca 50m² v trávníku, v odd. 96 u České chaloupky 1ks, a na hrázi Labešky v odd. 140 cca 10m².

***Lathyrus niger* (L.) Bernh.** – uveden v záznamech Matriky rostlin DS v roce 1921 (H. Hesse Weener), v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 nebyl nabízen.

aktuální výskyt: nachází se v odd. 51 v podrostu ve dvou koloniích o velikosti 50m² a 7m²

***Lathyrus vernus* (L.) Bernh.** – Tyller 1990 uvádí jako záměrnou výsadbu. Druh uveden v záznamech Matriky rostlin DS v roce 1921 (H. Hesse Weener), ale v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 nebyl nabízen.

aktuální výskyt: v odd. 20 na svahu u Botiče souvislý pokryv cca 25 m² a v odd. 39 porosty podél cesty

***Leucojum vernum* L.** – v roce 1972 bylo vysazeno na podalpínskou louku do vlhka 500 ks cibulek od Dvora Králové, první 4 roky stagnovaly, poté se plocha zvětšila; koncem 80. let 20. stol. tvořily již pěkný porost (Tyller 1990). Druh byl nabízen v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 v rámci škály nabídky cibulovin.

aktuální výskyt: dnes se na Podalpínské louce v odd. 22 nachází pouze torza – několik menších trsů, v záhonu u Podzámeckého rybníku v odd. 11 a pod Alpinem - novodobá výsadba, tak jako pod studánkou v odd. 3

***Lilium lancifolium* Thunb.** – v roce 1910, podle záznamu v Matrice rostlin DS, byla zaslána Taquetem semena rostlin z Jižní Korei, z nichž bylo napěstováno 30 rostlin. Následně v roce 1923 byla dodána a napěstována semena od H. Hesse Weenera, včetně plnokvěté formy *Lilium lancifolium* Thunb. 'Plenescens'. V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 byl nabízen pod starším názvem *Lilium tigrinum*. V nabídce byla i plnokvětá forma. Tento druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: na Alpinu v odd. 23š cca 5ks nad cestou pod Alpinem

***Lilium martagon* L.** – podle Matriky rostlin DS nebyl tento druh lilie pěstován z zahrady DS, ale bylo napěstováno nespočet dalších druhů, např. *Lilium ×burbankii* Hort.ex Burbank, *Lilium ×hollandicum* Bergmans 'Grandiflorum', *Lilium auratum* Lindl., *Lilium bulbiferum* L., *Lilium catesbaei* Walter, *Lilium catesbaei* Walter, *Lilium cernuum* Komarov, *Lilium cernuum* Komarov, *Lilium formosanum* Wallace, *Lilium grayi* S.Watson, *Lilium hansonii* Leichtlin ex D.D.T.Moore, *Lilium henryi* Baker, *Lilium lancifolium* Thunb., *Lilium lancifolium* Thunb., *Lilium lancifolium* Thunb. 'Plenescens', *Lilium lancifolium* Thunb. 'Splendens', *Lilium leichtlinii* J.D.Hook., *Lilium leichtlinii* J.D.Hook., *Lilium maculatum* Thunb. 'Alfred Wallace', *Lilium maculatum* Thunb. 'Bicolor', *Lilium maculatum* Thunb. 'Brevifolium', *Lilium maculatum* Thunb. 'Lateritium', *Lilium maculatum* Thunb. 'Peter Barr', *Lilium maculatum* Thunb. 'Prince of Orange', *Lilium maculatum* Thunb. 'Reticulatum', *Lilium medeoloides* A.Gray, *Lilium medeoloides* A.Gray, *Lilium monadelphum* M.Bieb., *Lilium monadelphum* M.Bieb., *Lilium pardalinum* Kellogg, *Lilium pardalinum* Kellogg, *Lilium pardalinum* Kellogg, *Lilium pardalinum* Kellogg, *Lilium pomponium* L., *Lilium pumilum* Redouté, *Lilium pyrenaicum* Gouan, *Lilium pyrenaicum* Gouan, *Lilium pyrenaicum* Gouan, *Lilium souliei* (Franch.) Sealy, *Lilium speciosum* Thunb. 'Album', *Lilium speciosum* Thunb. 'Magnificum', *Lilium speciosum* Thunb. 'Melpomene', *Lilium speciosum* Thunb. 'Rubrum', *Lilium speciosum* Thunb. 'Rubrum', *Lilium sulphureum* Baker ex Hook.f., *Lilium superbum* L. Tento krásný botanický druh lilie *L. martagon* byl nabízen v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927. Tento druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: na Alpinu v odd. 11, v odd. 110 zplanělá v travním porostu, na svazích, u Labešky cca 23 kusů, odd. 96 u České chaloupky cca 10 ks, okusována zvěří

***Lilium martagon* var. *dalmaticum* Elwes** – tmavší květ než *L. martagon*, v Matrice rostlin DS není druh uveden ani nebyl uveden v nabídce Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927.

aktuální výskyt: na Alpinu v odd. 11, v odd. 110 zplanělá v travním porostu, na svazích, u Labešky cca 2 kusy

***Lithospermum purpureocaeruleum* L.** - v Matrice rostlin DS uveden pouze druh *Lithospermum latifolium* Michx, ovšem v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 druh nabízen byl.

aktuální výskyt: na Alpinu v odd. 23m suché stinné svahy, pokrývá celou stráň; v odd. 167 podél cesty u Bořína porost cca 1m²

***Lunaria rediviva* L.** - v Matrice DS není tento druh zmíněn ani v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 nebyl nabízen. jedná se však o záměrně vysazený druh.

aktuální výskyt: hojně pod studánkou ve svahu v odd. 3 (30+50m²), na Alpinu v odd. 11h a 11l tvoří podrost v zastínění pod *Rhododendron* sp., v odd. 23, šíří se i do mírně osluněných částí alpina.

***Lupinus polyphyllus* Lindl.** – podle Tyllera 1990 se jednalo v parku o druh záměrně vysazený. Tuto rostlinu mapoval i roku 1970 Jehlík, Lhotská. Nejstarší záznam nalézáme v Matrice rostlin DS z roku 1911 a následně roku 1921 (*Lupinus polyphyllus* Lindl. 'Roseus', *Lupinus polyphyllus* Lindley 'Moerheimi' z roku 1921 od Haage & Schmidt Erfurt a *Lupinus polyphyllus* Lindl. 'Foxii' z BZ v Edinburgu) V roce 1927 nacházíme několik nabízených kultivarů v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927, a to v barvách modré, růžové, bílé, tmavě červené. Kavka 1959 uvádí skupiny v odd. 50, 108, 102. Dnes je lupina velmi hojná zejména v Oboře, kde byla podle ústního podání p. M. Opatrně vysazována za účelem zajištění potravy pro zvěř, proto se nenachází v první části, kam se nesázela. Velmi nápadná je v Oboře tzv. Modrá vyhlídka, kde průhled na Labešku je v květnu zbarven do modra. V 60. letech byla údajně v oboře tak hojná, že byla záměrně likvidována. Jedná se o velmi výrazný prvek bylinného patra Obory, výskyt není zdaleka tak hojný jako v 70. letech, je spíše koncentrovaný do jednotlivých průhledů. Při kontrolovaném managementu se jedná o typickou rostlinu parku a je vhodné ji zachovat. Tento druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku a to v bílé, modré a růžové barvě.

aktuální výskyt: v odd. 30, odd. 58, odd. 46, v druhé části parku v odd. 108, odd. 109, odd. 110, odd. 111, odd. 112, odd. 126, odd. 129, odd. 130, odd. 131, odd. 138, odd. 169

***Lychnis coronaria* Desr. (syn. *Silene coronaria* (Desr.) Clairv. ex Rchb.)** – podle Tyllera 1990 se jednalo v parku o druh záměrně vysazený. V Matrice rostlinDS není tento druh zmíněn, avšak mnoho jiných druhů tohoto rodu napěstováno bylo, např. *Lychnis* × *haageana* Lemaire, *Lychnis* × *haageana* Lemaire, *Lychnis* × *haageana* Lemaire 'Nana', *Lychnis arkwrightii* Hort.ex Heydt., *Lychnis coronata* Thunb., *Lychnis coronata* Thunb., *Lychnis flos-jovis* (L.) Desr., *Lychnis chalcedonica* L., *Lychnis chalcedonica* L. 'Alboplena', *Lychnis chalcedonica* L. 'Rubra', *Lychnis preslii* Sekera. Tento druh nebyl nabízen k prodeji v rámci Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927. Tento druh a jeho variety doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: na Alpinu roztroušeně zplaňující jednotlivci v odd. 11u, nad Alpinem při cestě u Ovčina cca 20 ks, na okraji Alpina v odd. 23, v odd. 26 u chatky (cca 4m² a solitery), v odd. 68 cca 20ks společně s *Vincetoxicum*. V druhé části parku v odd. 173 na vyhlídce nad Bořínem, taktéž v odd. 172, v odd. 177 ve svahu u cesty cca 30 ks

***Lysichiton americanus* Hultén et H. St. John** –Tyller (1990) uvádí, že před druhou světovou válkou přivezl do Průhonic první dva exempláře ze Severní Ameriky prof. Schölz, jedna rostlina byla vysazena pod studánkou u dvora, druhá pod studánkou u Chotobuze, tento exemplář však v roce 1955 zahynul. V roce 1964 bylo jezírko pod zámekem osázené trvalkami, včetně přesazené jediné sazenice *L. am.* v parku, zde se již množila semeny; v roce 1980 bylo vysazeno pod studánku u dvora namnožených 20 kusů, polovina jich však zahynula, neb ze studánky vytékala znečištěná voda. Jehlík 1970 tuto rostlinu nezmiňuje. Dnes se u rybníčku v odd. 5 nachází prospívající 3 ks, pod studánkou v odd. 3 se nachází přibližně 7 ks, v mokřadu v odd. 96 Oboře pod Českou chaloupkou se nachází hojně, cca 50 ks. Ačkoliv se jedná o invazivní druh, v parku se tak nechová a jeho pěstování neohrožuje přirozenou vegetaci. Naopak se jedná o druh velmi stabilní. Taxon nenalzáme ani v záznamech Matriky DS ani v nabídce Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927.

aktuální výskyt: v odd. 5 u rybníčku, odd. 3 pod studánkou

***Lysichiton camtschaticensis* (L.) Schott** –Tyller 1990 uvádí, že byl v roce 1980 namnožen ze semen a vysazen v počtu 10 ks pod studánku pod dvorem a jeden k rybníčku u Rybárny pod zámekem. Podle poznatků z parku je tento druh méně průbojný v bylinném patře, nežli *L. americanus*. Taxon nenalzáme ani v záznamech Matriky rostlin DS ani v nabídce Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927.

aktuální výskyt: dnes u rybníčku v odd. 5 slabší 1 ks, pod studánkou už není

***Lysimachia clethroides* Duby** – v roce 1981 byla dovezena semena z KLDK z pohoří Mjochjansanu z nadmořské výšky 900 m n.m., byla vyseta na pokusné políčko v Oboře a v roce 1987 byly 3 kusy vysazeny na podalpínskou louku do vlhkého místa k potoku,

nerozmnožovala se semenem, jen oddenky, ale stagnovala (Tyller 1990). Do dnešní doby však tyto výsadby nepřežily. Nejstarší zmínky nacházíme v Matrice rostlin DS, kdy byla doručena a vyseta semena v roce 1915 z Reuthe Foxhill Nurseries Kent a BZ Amsterdam. Následně byla rostlina úspěšně množena a roku 1927 ji můžeme potvrdit jako nabízenou k prodeji v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927. Tento druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: v současné době byla nově vysazena při cestě v odd. 20.

***Lythrum salicaria* L.** – v Matrice rostlin DS zmíněna již roku 1910 (Taquet, Jižní Korea), a 1922 (H. Hesse Weener). V roce 1922 byla dovezena i semena kultivarů, a to od G. Arendse z Rondsdorfu *Lythrum salicaria* L. 'Atropurpureum' a *Lythrum salicaria* L. 'Roseum Superbum'. Dále byly získány i semena *Lythrum hyssopifolia* L. a *Lythrum lineare* L. K prodeji byly nabízeny zmíněné purpurové i růžové kultivary, a to v rámci Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927. Tento druh v růžové varietě doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: v loukách a podél toků, sečena; v odd. 32, v odd. 57 cca 50 ks v louce, odd. 58 28ks v louce, odd. 21 1ks, odd. 55.

***Matteuccia struthiopteris* (L.) Tod.** – v Matrice rostlin zapsán tento druh k roku 1924 (BZ Göttingen). V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 byl druh nabízen pod dnes neplatným názvem *Struthiopteris germanica*. Nabízen byl i druh *S. pennsylvanica*, dnes však synonymum pro druh *Matteuccia struthiopteris* (L.) Tod.

aktuální výskyt: v odd. 20 (cca 25m²) u cesty, v odd. 28 a v odd. 27 řidší porost o cca 10 m² u Krausových rybníčků, v odd. 169 nad Bořínem v horní části podél cesty v průhledu

***Muscari armeniacum* Leichtlin ex Baker** – záznamy v Matrice rostlin DS pochází již z roku 1909 (BZ Tiflis), později z roku 1924 (BZ Tiflis, BZ Amsterdam, BZ Kew, Lemperg Hatzendorf). V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 nebyl nabízen. Nabízeny byly druhy *Muscari botryoides* a *M. racemosum* var. *Szovitzianum*.

aktuální výskyt: dnes v parku novodobé dosadby, veškeré modřence zaneseny souhrnně pod *Muscari* sp.

***Narcissus poeticus* L.** - v Matrice rostlin DS druh zapsán roku 1924 (BZ Montpellier, BZ Terst). Do parku byl podle údajů v Matrice rostlin DS vysazen jen *Narcissus tazetta* L., který byl v roce 1911 dovezen z Kavkazu. V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 byl nabízen v kultivarech 'Dante', 'Ornatus', var. *plenus* (přepis

z ceníku). Oba druhy narcisů, tj. *N. poeticus* L. i *N. pseudonarcissus* L. sázeli J. Burda a D. Tyllerovalá v 90. letech v lučních partiích pod Bořínem (odd. 158, odd. 159),

aktuální výskyt: odd. 10 na břehu Podzámeckého rybníku a odd. 148 – roztroušen po celé louce, starší výsadby, dále v odd. 158, 159 společně s *Narcissus pseudonarcissus* L.

***Narcissus pseudonarcissus* L.** – v Matrice rostlin DS není tento druh zmíněn. V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 nebyl druh nabízen.

aktuální výskyt: v odd. 10, odd. 25, odd. 19, v druhé části prku v odd. 97, odd. 96, odd. 111, odd. 148, odd. 159

***Onoclea sensibilis* L.** – v Matrice rostlin DS není tento druh zmíněn. Druh byl nabízen V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927.

aktuální výskyt: rozrostlá skupina v údolí pod Českou chaloupkou v odd. 96.

***Osmunda regalis* L.** – v Matrice rostlin DS je tento druh změněn v roce 1922, ovšem v kultivaru *Osmunda regalis* L. 'Gracilis' (Otto Mann Leipzig), v roce 1924 *Osmunda regalis* L. 'Undulata' (BZ Göttingen). Dalším druhem zmíněným v Matrice je i *Osmunda cinnamomea* L. (BZ Göttingen). Druh byl nabízen V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927.

aktuální výskyt: jednotlivec v odd. 157 pod hrází Bořína, mohutná a velmi stará, ohrožena svačcem, vlhké stanoviště, není znám původ.

***Paeonia lactiflora* Pallas** – v Matrice rostlin DS bylo zaznamenáno velké množství pivoňek, které byly získány ze zahraničních zahradnictví a botanických zahrad. Velké množství kultivarů je zaznamenáno od *P. lactiflora*: *Paeonia lactiflora* Pall. 'Alba', 'Assmannshausen', 'Duc de Wellington', 'Duchesse de Nemours', 'Dürer', 'Festiva Maxima', 'Holbein', 'Mad. Boulanger', 'Mad. Charles Leveque', 'Marie Lemoine', 'Mme Charles', 'Modèle de Perfection', 'Murillo', 'Rauenthal', 'Rosea', 'Semenutte', 'Schwindt', 'Strasbourg', 'Triumphans Gandavensis', 'Victorie de l'Alma', 'Wiesbaden'. Pivoňky pocházely z těchto tří zdrojů, a to od G. Arendse (1922), dále od Hort. Oheimb. (1914) a firmy Goos. & Koenemann Rheingau (1914). V Matrice rostlin DS nacházíme i další pivoňky, zejména botanické druhy jako *Paeonia anomala* L., *Paeonia daurica* Andrews, *Paeonia delavayi* Franch., *Paeonia mascula* (L.) Mill., *Paeonia officinalis* L., *Paeonia peregrina* Miller, *Paeonia tenuifolia* L., *Paeonia tenuifolia* L. 'Rosea'. *P. lactiflora*, v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 uváděná pod názvem *P. chinensis*, byla nabízena v 38 pojmenovaných kultivarech a dalších více jak 100 barevných plnokvětých i jednoduchých odrůd bylo nabízeno v nepojmenované směsi.

aktuální výskyt: v odd. 16 průhled lemovaný pivoňkami, avšak v záhonu, v trávníku zplaňuje v odd. 16 podél cesty, na Alpinu v odd. 23, v odd. 19 u cesty, jedná se o obsekávaná hnízda v trávníku.

***Pachysandra terminalis* Siebold & Zucc.** – v Matrice rostlin není tento druh zmíněn, ani v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927.

aktuální výskyt: v odd. 3, odd. 111 na Alpinu, dále na Alpinu v odd. 23

***Persicaria bistorta* (L.) Samp.** – v Matrice rostlin DS byla evidována pod názvem *Polygonum bistorta*, taktéž v bílé barvě alba grandifl. V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích 1927 nebyla rostlina nabízena.

aktuální výskyt: dnes ji nacházíme v odd. 40, jedná se o porost v průhledu, dále v odd. 80, kde se nacházejí dvě skupiny o 10m² a 30 m².

***Petasites hybridus* (L.) "G.Gaertn., B.Mey. & Scherb.", syn *Petasites officinalis* Moench** – pravděpodobně první sazenice byly vysazené A. E. Silva Taroucou pod rybníkem Labeška v oboře, odkud se později druh šířil do dalších částí parku, v roce 1957 bylo dovezeno 30 ks *Swertia perennis* L. ssp. *palustris* /All./Dost. ze Sloveska z Gaderské doliny u Martina. Část byla vysázena u potůčku pod Alpinem, rostliny zašly, ale spolu s nimi byl vysazen i devětsil, který je přežil. Koncem 80. let 20. stol. vznikl spontánní porost zarůstající náhon pro Podzámecký rybník (Tyller 1990). Kavka 1959 uvádí *P. officinalis* v odd. 96 a v odd. 55 *Petasites albus* GAERTN. Jiné historické zmínky nebyly nalezeny. Tyller 1990 doporučoval do krajinářského parku k zamezení růstu plevelných druhů i jako tzv. maskovací bylinu.

aktuální výskyt: dnes se nachází ve skupinách odd. 54, odd. 92, odd. 96, odd. 110, odd. 135, odd. 138.

***Petasites japonicus* (Sieb. et Zucc.) Maxim.** – Tyller 1990 uvádí, že byl pěstován v parku již hrabětem, dovezen pravděpodobně Camillo Schneiderem do Průhonic jako dar z východní Asie, byly s ním prováděny pokusy k zamezení růstu plevele, kopřiv, vytváří celé porosty, úspěšná krycí rostlina.; ze starších záznamů ho zaznamenal B. Kavka v letech 1936-1932 jako *Petasites japonicus giganteus* v Petržilkových olších, je zmiňován dokonce v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927, jako rostlina vhodná pro velké zahrady a parky, což platí i dnes a její využití je v krajinářském parku velmi efektivní a praktické.

aktuální výskyt: dnes se nachází stále na břehu rybníčku u Rybárny v odd. 5 a v odd. 9 na břehu potoka, v odd. 55, a odd. 135, odd. 137

***Phlomis russeliana* (Sims) Lag. ex Benth.** – v Matrice rostlin DS zmíněny pouze druhy *Phlomis cashmeriana* Royle ex Benth., *Phlomis cashmeriana* Royle ex Benth., *Phlomis fruticosa* L., *Phlomis samia* L. V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti

v Průhonicích v roce 1927 byl však nabízen *Phlomis russeliana* společně s příbuzným *Phlomis samia*. Ve svém článku však *P. russeliana* doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: okraj Alpina v odd. 23trs 2m2, jedná se však o novější výsadbu

***Polypodium vulgare* L.** – v Matrice rostlin DS není tento druh zmíněn. V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 byl však mezi sortimentem kapradin nabízen k prodeji.

aktuální výskyt: společně s kamejkou na Alpinu ve 23m

***Primula vulgaris* Huds. – syn. *Primula acaulis* (L.) Hill** - tento druh tvořil a dodnes tvoří porosty a byl do parku záměrně vysazený. Jehlík 1970 zmiňuje jako druh pěstovaný již roku 1909 hrabětem A. E. Silva Taroucou, a to pod zámekem a v tzv. paludáriu pod hrází Labešky. V roce 1936 je uváděn Kavkou na alpinu, u České chaloupky, za tzv. železnými vraty, v odd. 96, odd. 11, odd. 23. V roce 1970 Jehlík popisuje u Podzámeckého rybníka v odd. 10, břeh rybníka v odd. 11, břeh Botiče u cesty odd. 23, břeh Botiče v odd. 33, hráz Labešky v odd. 96, u cesty v odd. 110, v alpinu v odd. 11 (se běžně vysemeňuje), druh byl již roku 1909 zapsán do Matriky rostlin DS (semena z různých školek a BZ lišící se v různých formách), druh a jeho kultivary se běžně objevovaly v cenících Dendrologické společnosti (včetně barevných kultivarů, roku 1927 v červené barvě plné a žluté plné), uváděn již v soupisu alpinek z roku 1936-1940, po roce 1945 vysázen v několika kusech do Alpina, do míst kde se zalévalo, i mezi porosty kleče, rozšířil se a tvořil v alpinu celé porosty. Tento druh a jeho variety doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: zcela nově v odd. 9 – desítka kusů, mezi cestou a potokem dále na svazích nad Podzámeckým rybníkem v odd. 11., druh roztroušen v rámci celého Alpina v odd. 11 a v odd. 20 při cestě, odd. 23, odd. 25, dále v odd. 96 podél cesty jak směrem na břeh Labešky, tak na opačné straně hojně, např. mezi devětsílem, v odd. 110 v údolíčku a, dále hojná v okolí České chaloupky, hojně na svazích k Paludáriu, výskyt odpovídá mapování Tyllera 1990

***Pseudofumaria lutea* (L.) Borkh.** – v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 byl tento domácí druh nabízen pod starším názvem *Corydalis lutea*. V Matrice rostlin DS však druh zapsán nebyl. Taktéž byla nabízena *Corydalis cheilanthifolia* Hemsl., jako nový druh z Číny, která byla již v roce 1909 zapsána v Matrice DS (1909 BZ Darmstadt). Jako záměrně vysazenou rostlinu tvořící porosty ji eviduje Tyller 1990, a to na zídkách směřujících z nádvoří k Podzámeckému rybníku tj. odd. 4, a v odd. 3 ve schůdcích vedoucích z nádvoří, v odd. 23 u pamětní desky, hojná na umělých zídkách nad Bořínem v odd. 173.

aktuální výskyt: odd. 4, odd. 3, odd. 11 Alpinum, odd. 173

***Pseudofumaria alba* (Wulfen) Lidén, *Corydalis ochroleuca* W.D.J.Koch** – dnes ve starém Alpinu podél schůdků, podobně jako žlutá. V Matrice rostlin zmíněn druh roku 1914 z BZ Göttingen, avšak nebyl dále nabízen k prodeji v rámci Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927.

aktuální výskyt: pouze v odd. 11 Alpinum

***Reynoutria japonica* Houtt.** – druh byl uváděn k prodeji v katalozích Dendrologické společnosti, obdobně jako *R. sachalinensis*, v Matrice rostlin DS uveden její výsev z roku 1911 (z Unger, pod názvem *Polygonum cuspidatum*). V parku se jednalo o roztroušený druh již v 70. letech (Jehlík, Lhotská 1970). Invazivní druh, jeho pěstování musí být pod důkladným dohledem, není možné doporučit k šíření jako vhodnou rostlinu do parků, i když má své historické opodstatnění. Pravděpodobně byl do parku záměrně vysazen.

aktuální výskyt: odd. 6, odd. 92

***Reynoutria sachalinensis* (F.Schmidt) Nakai** – v roce 1909 tento druh zmiňuje v parku A. E. Silva Tarouca, následně se objevuje v nabídce v katalozích Dendrologické společnosti 1927-1942 (pod rodovým názvem *Polygonum*). B. Kavka v letech 1936-1932 jej uvádí jako zajímavý druh u České chaloupky, později Domin 1943 jej pokládal v parku za zdomácnělý druh, který se generativně šířil po toku Botič. Druhu se věnuje v rámci Botanického ústavu AVČR samostatný výzkum. V parku se nachází velké množství kříženců, které nebylo možné determinovat. V současnosti jej nelze vzhledem k invazivnímu charakteru doporučit pro pěstování. Druh byl pravděpodobně záměrně vysazen.

aktuální výskyt: odd. 6, odd. 92

***Reynoutria* sp.** – jedinci pod tímto názvem zaneseni v mapě nebyli určeni, nachází se v odd. 13, odd. 15, odd. 39, odd. 40, odd. 55, odd. 96, odd. 113, odd. 114, odd. 138, odd. 135, odd. 136, odd. 181

***Rodgersia podophylla* A.Gray** – v Matrice rostlin DS zaznamenána v roce 1910 (BZ Darmstadt) a v roce 1924 (BZ Amsterdam). V roce 1911 byla zaznamenána i *Rodgersia aesculifolia* Batalin, v roce 1914 *Rodgersia pinnata* Franch., 1922 *Rodgersia sambucifolia* Hemsl. V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 byly nabízeny dva druhy, jak *R. podophylla* a *R. aesculifolia*. Druh *R. aesculifolia* a *R. podophylla* doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku. Tyller 1990 uvádí v parku záměrně vysazené jednotlivce, kteří se vegetativně množily.

aktuální výskyt: v odd. 28 u Krausových rybníčků v počtu několika jednotlivců, nad Labeškou se nachází v průhledech a podél cest, a to v odd. 128 cca 80m², v odd. 110 cca 30m².

Rubrivena polystachya* (Wall. ex Meisn.) M. Král – syn. *Polygonum polystachyum* var. *polystachyum - V Matrice rostlin není tento druh zmíněn. Překvapivě je však pod názvem *Polygonum polystachyum* druh nabízen v rámci Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927, jako robustní rostlina s latami bělorůžových květů. V roce 1990 jej zmiňuje Tyller jako druh záměrně vysazený v počtu jednotlivců, který se vegetativně množil.

aktuální výskyt: v odd. 10 na břehu Podzámeckého rybníku, v trávníku, společně s velkými trvalkami.

***Rudbeckia laciniata* L.** – druh byl uváděn v Matrice rostlin DS v roce 1922 a Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927. Tento druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku. V letech 1936-1932 jej Kavka lokalizoval na paloučku u vodopádu. Podle Jehlíka 1970 se nacházel tento druh zejména v okolí Podzámeckého rybníka, nebylo však lokalizováno přesněji.

aktuální výskyt: mezi velkými trvalkami u Podzámeckého rybníku, odd. 10, pod starým Alpinem a v odd. 25

***Saponaria ocymoides* L.** – v Matrice rostlin DS zmíněna roku 1923 v bílém kultivaru *Saponaria ocymoides* L. 'Alba' (Correvon Chêne-Bourg), v roce 1927 *Saponaria ocymoides* var. *versicolor* z BZ v Brooklinu. V DS byly ověřovány podle záznamů z Matriky rostlin DS i další druhy, a to *Saponaria xboissieri* Sünderm., *Saponaria bellidifolia* Sm., *Saponaria caespitosa* DC., *Saponaria cerastioides* Fisch. ex C. A. Mey., *Saponaria cypria* Boiss., *Saponaria glutinosa* M.Bieb., *Saponaria lutea* L., *Saponaria orientalis* L., *Saponaria pumila* Janchen, *Saponaria pumilio* Boiss. V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 byl nabízen k prodeji pouze druh *Saponaria ocymoides* L., jako nízká rostlina pro skalnaté partie a obruby. Nabízena byla i varieta s čistě bílými květy (*var. alba*).

aktuální výskyt: dnes v odd. Alpina 23d a s, několik porostů konkurující okolní vegetaci, vytvářející polštáře.

***Saponaria officinalis* L.** – v Matrice rostlin DS není tento druh zmíněn, avšak v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 nabízen k prodeji v plnokvěté variantě (*var. Plena*). Tento druh v plnokvěté formě doporučoval i hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: v odd. 16 plnokvětá forma cca 2m2.

***Solidago gigantea* Aiton** – druh byl uveden v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927, zplaňoval kdysi i po obci Průhonice. Roku 1936-38 jej uváděl v parku B. Kavka (pod *Solidago hybr.* Golden wings). Jehlík jej mapoval společně se

Solidago canadensis L. (taktéž uvedený v Matrice DS pod *Solidago glabra* Desf. z roku 1924 - semena z BZ Montpellier).

aktuální výskyt: nebyl mapován

***Sparganium erectum* L.** - v Matrice rostlin DS není tento druh zmíněn, ani nebyl nabízen v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927.

aktuální výskyt: který se hojně vyskytuje podél Dobřejevického potoka v odd. 12, odd. 71, odd. 73, odd. 80, odd. 79, odd. 90.

***Symphytum cordatum* Waldst. & Kit ex Willd.** – v Matrice rostlin DS není tento druh zmíněn ani nebyl druh nabízen v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927.

aktuální výskyt: Alpinum odd. 11m, 11l kde v podrostu, suchém stínu rododendronů, bez konkurence bylinného patra tvoří pokryv.

***Tanacetum macrophyllum* (Waldst. & Kit.) Sch.Bip. – *Chrysanthemum macrophyllum* Waldst. & Kit.** - v Matrice rostlin DS nacházíme záznam z roku 1924, kdy je druh evidován pod starším názvem *Achillea sambucifolia* Desf. (BZ Cernauti – Černovice). V roce 1922 bylo dále evidováno v Matrice rostlin DS velké množství kultivarů od druhu *Tanacetum coccineum* (Willd.), které vesměs pocházely od G. Arendse, dále byly evidovány druhy jako *Tanacetum haussknechtii* (Bornm.) Grierson, *Tanacetum partheniifolium* (Willd.) Sch. Bip., *Tanacetum cinerariifolium* (Trevir.) Sch.Bip.. Druh nebyl nalezen v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927. Podle Domina 1943 byl již tehdy druh v Průhonickém parku zdomácnělý. Tyller v roce 1990 zmiňoval výskyt porostů tohoto druhu, který se úspěšně množil generativně a byl v parku záměrně vysazen.

aktuální výskyt: odd. 3 (2x skupinka 5m² a 2m²), dnes v odd. 64 porost cca 70m², v odd. 59 (200m² společně s udatnou), odd. 36 je 10m², odd. 22 u cesty 1 trs, odd. 26 3 trsy za chatkou a podél cesty společně s denívkami, odd. 35 cca 30 m², odd. 11 5 trsů u horní cesty nad Alpinem, u zázemí botanického ústavu odd. 45ks roztroušeně, v odd. 6 u cesty 1 ks.

***Telekia speciosa* (Schreb.) Baumg.** – nejstarší zmínky pochází z Matriky rostlin DS z roku 1924, kdy semena pocházela z BZ Sofía, doc. Tento druh doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku. Druh se nacházel i v soupisu rostlin vysazených do parku z roku 1936-1940. B. Kavka ještě v roce 1959 uvádí pouze skupiny v odd. 25 a v odd. 53. Původně byl druh pravděpodobně pěstován pouze v tzv. Květnici na Podalpínské louce, kde byla sbírka vysokých peren. Odtud se předpokládá, že se rozšířil do celého objektu. Zajímavé je, že druh již v roce 1943 uvádí Domin jako zdomácnělý. Jehlík v roce 1970 uvádí jako druh v parku hojný, Z. Tyller v roce 1990 uvádí jako druh tvořící v parku porosty.

aktuální výskyt: roztroušena v celém parku viz. mapová příloha

***Thalictrum aquilegifolium* L.** – jedná se o druh, který byl nejen evidován v Matrice rostlin DS, ale zároveň bylo v Matrice potvrzeno jeho vysazení do zámeckého parku (10ks). Rostliny byly dodány roku 1914 (původ Průhonice-zahrada, a roku 1924 BZ Göteborg), 1913 od Haage & Schmidt Erfurt, 1922 od G. Arendse z Ronsdorfu, roku 1923 od Correvon Chéne-Bourg, 1922 od Lorenz Lindner Eisenach. Mezi další druhy tohoto druhu byly v rámci DS introdukovány *Thalictrum alpinum* L., *Thalictrum calabricum* Spreng., *Thalictrum delavayi* Franch., *Thalictrum dioicum* L., *Thalictrum fendleri* Engelm. ex A. Gray, *Thalictrum filamentosum* Maxim., *Thalictrum foetidum* L., *Thalictrum isopyroides* C.A. Mey., *Thalictrum javanicum* Blume, *Thalictrum minus* L., *Thalictrum przewalskii* Maxim., *Thalictrum pubescens* Pursh, *Thalictrum purpurascens* L., *Thalictrum simplex* L., *Thalictrum speciosissimum* L., *Thalictrum thalictroides* (L.) A. J. Eames & B. Boiv. Tento domácí druh byl nabízen i v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927. Již v roce 1908 A. E. Silva Tarouca doporučoval ve svém článku o trvalkách tento druh jako osvědčený do krajinářského parku.

aktuální výskyt: v odd. 46 (10ks růžové a bílé), cca 5ks v odd. 151/153, kolonie cca 8m² na předělu odd. 154/150.

***Tulipa sylvestris* L.** – v Matrice rostlin DS se vyskytuje záznam již z roku 1909 (BZ Tbilisi), dále roku 1924 (BZ Kopenhagen). Do DS bylo introdukováno široké spektrum tulipánu, jednalo se zejména o botanické druhy *Tulipa agenensis* Redouté, *Tulipa clusiana* Redouté, *Tulipa dasystemon* (Regel) Regel, *Tulipa humilis* Herbert, *Tulipa kaufmanniana* Regel, *Tulipa linifolia* Regel, *Tulipa marjoletti* Perr. & Songeon, *Tulipa praestans* H.B.May, *Tulipa pulchella* (Regel) Baker, *Tulipa schmidtii* Fomin, *Tulipa sprengeri* Baker, *Tulipa suaveolens* Roth, *Tulipa tubergeniana* Hoog, *Tulipa undulatifolia* Boiss. Tyller v roce 1990 uvádí v parku porosty, ale bez lokace, jedná se pravděpodobně o výsadbu na nádvoří.

aktuální výskyt: odd. 2 na zámeckém nádvoří tvoří podrost mohutné lípy

***Veratrum nigrum* L.** – v Matrice rostlin DS nebyl druh dohledán, zapsány druhy *Veratrum californicum* Durand, *Veratrum maackii* Regel, *Veratrum maackii* Regel, *Veratrum virginicum* (L.) W.T.Aiton (převedeno do současného názvosloví). Druh byl historicky zapsaný v Soupisu alpinek z roku 1936-1940 (dle Tyllera 1990). Byl však dohledán i v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 (tak jako byl nabízen i V. album). B. Kavka druh zmiňuje v letech 1936-1938 u České chaloupky. V té době se již nacházelo několik exemplářů i na břehu Labešky. V roce 1956 byla dovezena semena z Bilíchova u Loun a sazenice umístěny do Alpina, na Podzámeckou loukou do sušších míst a též na hráz Labešky, v Alpinu i na Labešce se dobře množily samovýsevem, i na Podzámecké louce se nacházelo několik semenáčů. B. Kavka uvádí dále roku 1959 jednotlivce v odd. 11,

23, 96. Tento druh *V. album* i *V. nigrum* doporučoval hrabě A. E. Silva Tarouca již v roce 1908 pro výsadby do krajinářského parku.

aktuální výskyt: hojně v 11 r, t, v odd. 22 se nachází 6ks v blízkosti stromu *Liriodendron tulipifera* L., v odd. 26 nad Alpinem cca 10ks. Na Podalpínské louce se již nevyskytuje, taktéž není na lokalitě odd. 55; na Alpinu se rozmnožuje samovýsevem, je velmi dekorativní. V odd. 96 na hrázi Labešky podél cesty po obou stranách, směrem na svahu k rybníku cca 7 ks roztroušeně, směrem k údolíčku cca 20 ks roztroušeně.

***Verbascum densiflorum* Bertol. (syn. *Verbascum thapsiforme*)** – tento druh nebyl zaznamenán v Matrice rostlin DS ani nebyl nabízen v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927. V parku tento druh evidoval v roce 1990 Tyller, dříve v roce 1970 Jehlík a Lhotská, jedná se o běžný druh v okolí Prahy. Nelze potvrdit ani vyvrátit, zda byl v parku záměrně vysazen.

aktuální výskyt: velké porosty nad Labeškou v odd. 147, v odd. 12, odd. 28, odd. 35, odd. 38, v odd. 72 v bývalém hraběcím lomu

***Verbascum nigrum* L.** – z rodu *Verbascum* jsou v Matrice rostlin DS evidovány pouze druhy *Verbascum xliburnicum* Borbás 'Warley Rose', *Verbascum bugulifolium* Lam., *Verbascum cilicium* (Boiss. & Heldr.) O. Kuntze, *Verbascum cilicium* (Boiss. & Heldr.) O. Kuntze, *Verbascum longifolium* Ten., *Verbascum olympicum* Boiss., *Verbascum orientale* (L.) All., *Verbascum wiedemannianum* Fisch. & C. A. Mey, nikoliv však *V. nigrum*. V Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927 byly nabízeny *V. hybr. Caledonia*, *V. vernale*, *V. longifolium*. Druh byl pravděpodobně záměrně vysazen.

aktuální výskyt: ve svahu pod Glorietem v odd. 35 cca 50 ks, v odd. 38, odd. 74 pouhé 2ks

***Yucca filamentosa* L.** – v Matrice rostlin DS není tento druh zmíněn ani nebyl nabízen v Katalogu rostlin Československé dendrologické společnosti v Průhonicích v roce 1927.

aktuální výskyt: jednotlivé rostliny v trávníku na Alpinu odd. 23m, 23l.

4.3 Další zajímavé naturalizované i domácí druhy v Průhonickém parku

Kromě druhů, které byly zaneseny do map, se nachází v parku i několik dalších druhů, které jsou úspěšně stabilizovány a zaslouží si pozornost pro případné použití v přírodních partiích parků. Jedná se o domácí i introdukované druhy na Alpinu i v krajinářské části Průhonického parku. Mnohdy se jedná o novější výsadby či naopak o běžný domácí druh.

Další volně rostoucí druhy bylinného patra v krajinářské části:

Ajuga genevensis L., *Anemone ranunculoides* L., *Anemonoides blanda* (Schott & Kotschy) Holub (vyskytuje se v parku vzácně), *Athyrium filix-femina* (L.) Roth., *Cardamine pratensis* L., *Clinopodium vulgare* L. (u břehů Bořína podél cesty), *Convallaria majalis* L. (vysazená, v parku velmi hojná), *Dryopteris filix-mas* (L.) Schott, *Duchesnea indica* (Jacks.) Focke (jeden menší výskyt mimo Alpinum v odd. 4 za Rybárnou), *Eloдея canadensis* Michx. (nepůvodní druh, v jezírku v odd. 55), *Euphorbia cyparissias* L., *Ficaria verna* Huds., *Fragaria vesca* L., *Fragaria moschata* (Duchesne) Duchesne, *Gagea lutea* L., *Hylotelephium maximum* (L.) Holub, *Impatiens parviflora* DC. (v parku místy velmi invazivní, zavlečená, k eliminaci), *Iris* sp. (neurčené kosatce na svazích nad Bořínem pocházející z výsadby), *Lamium galeobdolon* (L.) L. v odd. 40, 28 u Krausových rybníčků, *Lathraea squamaria* L., *Maianthemum bifolium* (L.) F.W.Schmidt, *Myosotis sylvatica* Hoffm., *Origanum vulgare* L., *Phyteuma spicatum* L. (např. podél cesty v odd. 50), *Polygonatum multiflorum* (L.) All., *Sanguisorba officinalis* (krvavec toten), *Sedum spurium* M. Bieb., *Silene viscaria* (L.) Jess. (hojný druh v parku, hojná i na Alpinu), *Sparganium erectum* L. (podél toků velmi hojný), *Stellaria holostea* L., *Vinca minor* L., *Vincetoxicum hirundinaria* Medik. (velmi pěkný druh), *Viola odorata* L.

Další rostliny bylinného patra v přirozenějších částech Alpina:

Acanthus hungaricus (Borbás) Baen., *Adiantum pedatum* L. (skupinky na skalách Alpina v odd. 11t), *Adonis vernalis* L., *Ajuga reptans* L., *Artemisia pontica* L., *Artemisia mutellina* Vill., *Alcea rosea* (při cestě pod Alpinem se semení), *Allium carinatum* L., *Allium cernuum* 'Hidcote', *Allium flavum* Roth., *Allium sphaerocephalum* L., *Arabis caucasica* Willd. (odd. 23, okraj Alpina a odd. 11), *Asplenium septentrionale* (L.) Hoffm., *Brunnera macrophylla* (Adams) I.M.Johnst. (11l), *Brunnera sibirica* Steven (staré alpinum), *Campanula patula* L., *Campanula persicifolia* L., *Campanula rotundifolia* L. (hojně na Alpinu v odd. 11, 23), *Convallaria majalis* L., *Cyclamen coum* Mill., *Cyclamen hederifolium* Aiton, *Cyclamen purpurascens* Mill. (brambořiky jsou stabilizované na několika místech, od starého po nové Alpinum), *Dianthus* v mnoha druzích *D. plumarius* L., *D. carthusianorum* L., *D. webbianus* Parl. ex Vis., *D. deltoides* L. atd., *Phlox subulata* L., *Alchemilla mollis* (Buser) Rothm., *Dicentra formosa* 'Stuart Boothman' (5 trsů v odd. 11), *Dicentra spectabilis* (L.) Lem., *Dryopteris filix-mas* (zejména staré alpinu), *Duchesnea indica* (Jacks.) Focke (v odd. 11l), *Echinops sphaerocephalus* L., *Eranthis hyemalis* (L.) Salisb. (např. odd. 23, okraj alpina), *Eryngium planum* L., *E. yuccifolium* Michx., *Euphorbia cyparissias* L., *Euphorbia polychroma* A.Kern., hojně jahodníky *Fragaria* sp., *Geranium endressii* J.Gay, *Geranium sanguineum* L., *Helleborus*

foetidus L., *Helleborus niger* L., *Helleborus x sternii* Turrill, *Hepatica nobilis* Mill., *Chionodoxa* sp., *Inula ensifolia* L. (velké stabilizované trsy, na několika místech v odd. 23 na Alpinu), *Iris* sp. (různé druhy hojně), *Lysimachia nummularia* L. (staré i nové Alpinum, v porostu travím, podél schůdků), *Lysimachia punctata* (L.) Pohl (staré alpinum 11l), *Omphalodes verna* 'Alba', *Omphalodes verna* Moench., *Opuntia phaeacantha* Engelm., *Opuntia rhodantha* K. Schum., *Paeonia tenuifolia* L., *Papaver nudicaule* L., *Podophyllum hexandrum* Royle (syn. *Sinopodophyllum hexandrum* (Royle) T.S.Ying (odd.11), polokeř *Indigofera tinctoria* L., *Polygonatum multiflorum* (L.) All., *P. verticillatum* (L.) All., *P. odoratum* (Mill.) Druce, *Pulsatilla* sp., *Rheum rhabarbarum* L. (odd. 25 v blízkosti Botiče), *Saponaria ocymoides* L. (staré Alpinum), *Sedum spurium* M.Bieb., *Sedum telephium* L., *Sempervivum* sp., *Thymus* sp., *Symphytum azureum* H.C.Hall (odd. 23, okraj Alpina), *Teucrium chamaedrys* L. (vytváří velké porosty na Alpinu), *Thalictrum minus* L., *Vinca minor* L., *Vincetoxicum hirundinaria* Medik., *Viola sororia* Willd. 'Freckles' (odd. 11l, staré Alpinum, podél chůdků), *Waldsteinia geoides* Willd. (na Alpinu 11l), *Waldsteinia ternata* (Stephan) Fritsch

5 Návrh využití výsledku typu specializovaná mapa s odborným obsahem poskytovatelem

Specializovaná mapa **Vývoj a aktuální stav významných zplaňujících výsadeb vytrvalých okrasných bylin v areálu Průhonického parku II** může být poskytovatelem použita na několika úrovních. Primárním cílem je využití při péči o památku zahradního umění, kdy může docházet k regulaci stávající údržby s cílem podpořit či naopak eliminovat některé taxony bylin v parku. Další rovinou je využití nových poznatků o historii a vývoji bylinného patra. Předkládaná práce tak přináší zcela nové poznatky o bylinném patře Průhonického parku, jako vzorového objektu pozdního krajinářství a lze jej považovat za významný podklad pro památkovou péči a její výkon.

6 Seznam publikací a výstupů z originální práce, které předcházely výsledku typu specializovaná mapa s odborným obsahem

BAROŠOVÁ I., ŠANTRŮČKOVÁ M. (2021): Horticultural Literature in the Libraries of A. E. Silva Tarouca, the Czechoslovak Dendrological Society, and the State Agricultural Experimental Objects until 1936. *Acta Universitatis Agriculturae Mendeliana Brunensis*, vol. 69, 6:643-653

BAROŠOVÁ I., KRAUSOVÁ V., ŠANTRŮČKOVÁ M. (2020): Identifikace a vývoj významných výsadeb vytrvalých okrasných bylin v areálu Průhonického parku na základě srovnání historické dokumentace a současného stavu. Specializovaná mapa s odborným obsahem. Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i., Průhonice. DG16P02M027

BAROŠ A., BAROŠOVÁ I., KRAUSOVÁ V., ŠANTRŮČKOVÁ M. (2017): Identifikace historických hodnot a specifikace bylinných výsadeb v bývalém Beaufortském alpinu v Bečově nad Teplou. Specializovaná mapa s odborným obsahem. Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i., Průhonice. DG16P02M027

BAROŠOVÁ I., ŠANTRŮČKOVÁ M. (2019): Trvalková školka Georga Arendse a Průhonický park. *Zahradnictví*, roč. 18, č. 12, s. 34 – 36

BAROŠOVÁ I., VÁVROVÁ V., ŠANTRŮČKOVÁ M. (2017): Činnost Československé dendrologické společnosti v kontextu zahradní tvorby první republiky (1918–1938). In: Šárka Steinová (ed.), *Zahradní architektura první poloviny 20. století*, Národní zemědělské muzeum, Praha, s. 8 – 21

7 Použitá literatura

- DOMIN K. (1943): Několik zajímavých adventivních rostlin z Průhonic. *Věda Přírodní* 22: 73–74
- HOFMAN J., MOTL V. (1981): Průhonický park. Středočeské nakladatelství a knihkupectví, Praha, 126 s.
- HOLUB J. (1975): *Claytonia alsinoides* – nová zplanělá rostlina československé květeny a poznámky k jejímu rodovému zařazení. *Preslia*, Praha, 47, s. 317-330
- JEHLÍK V., LHOTSKÁ M. (1970): Příspěvek k rozšíření a karpobiologii některých synantropních rostlin z Průhonického parku, Průhonic a z údolí Botiče. *Studie ČSAV*, s. 45-95
- KAVKA B. (1935): Státní park v Průhonicích. Průvodce parkem a přilehlými objekty. Nákladem vlastním, 44 s.
- KAVKA B. (1936-1939): Národní park v Průhonicích. Průvodce parkem a přilehlými objekty. Novina, Praha, 43 s.
- KAVKA B. (1962): Průhonice. Park a zámek. Středisko státní památkové péče a ochrany přírody Středočeského kraje, 4 s.
- KAVKA B. (nedat.): Národní park v Průhonicích. Čedok, 16 s.
- KAVKA B. A KOL. (1959): Národní park a botanická zahrada v Průhonicích. Československá akademie zemědělských věd, 160 s.
- KAVKA B. A KOL. (1959): Národní park a botanická zahrada v Průhonicích. Československá akademie zemědělských věd, Praha.; SILVA TAROUCA A. E. (1908): Die Stauden im Landschaftsgarten. *Möller's Deutsche Gärtnerzeitung*, roč. 23, č. 9, s. 122–125
- KŘESADLOVÁ L., ZATLOUKAL O. (2017): Průhonický park. Botanický ústav Akademie věd ČR, Průhonice, 118 s.
- MOTL, V. (2009): Průhonický park. Fotografický průvodce. Vítězslav Motl, 2009, 123 s.
- NEJEDLÝ K. M. (1927): Průhonice. Dějinný náčrtek. K. M. Nejedlý vlastním nákladem, 23 s.
- ROUDNÁ M. (1985): Park Průhonice. Academia, Praha, 158 s.
- ROUDNÁ, M. (bez datace): Naučná stezka Průhonickým parkem. Botanický ústav ČSAV, Průhonice, 32 s.
- SEKERKA, P. A KOL. (2013): Průvodce po sbírkách Průhonické botanické zahrady na Chotobuzi. Botanický ústav AV ČR, Průhonice, 68 s.
- SILVA TAROUCA A. E. (1908): Die Stauden im Landschaftsgarten. In: *Möller's Deutsche Gärtnerzeitung*, 9: 122–125.
- SILVA TAROUCA A. E. (1909): Der Pruhonitzer Park. Die Garten Anlagen Österreich- Ungarns in Wort und Bild. Dendrologischen Gesellschaft zur Förderung der Gehölkunde und Gartenkunst in Österreich-Ungarn, Wien, s. 32-58
- SILVA TAROUCA A. E. (1926): Průhonický park. Přednáška proslovená Arnoštům Silva – Taroucou, předsedou Dendrologické Společnosti, na valné hromadě Dendrologické společnosti v Praze dne 27. února 1926, In Zprávy výzkumných ústavů zemědělských, č. 22, Ministerstvo zemědělství republiky Československé, Praha.

SOUČEK, J. KAČMÁČKOVÁ B., HAJMAN M. (2008): Průvodce Průhonickým parkem. Průhonice, Obec Průhonice, 2008, 111 s.

SVOBODA A. M. (1969): Park Průhonice. Přírodovědecký a naučný průvodce o dějinách, stavebních památkách a botanických výzkumech. Botanický ústav Československé akademie věd, 23s.

SVOBODA A.M. , ZAVADIL E. (1963): Orientační plánec parku v Průhonicích. Botanická zahrada ČSAV, Průhonice, 1963. nestránkováno, 1 příloha

TÁBOR I., UHER J. (2019): Dendrologická společnost v Průhonicích a její přínos pro introdukci trvalek na naše území. Tabulková příloha. Nepublikovaný rukopis.

TYLLER Z. (1990): Bylinné patro v průhonickém parku. Acta Průhoniciana, č. 57, s. 121-157

UIBERLAYOVÁ E. ET AL. (1970): Průhonický park. Plánky oddělení se zakreslením a seznamy dřevin dle stavu 1968 - 1970. Botanický ústav ČSAV, Průhonice

ŽLEBČÍK, J. A KOL. (2013): Průvodce rozáriem Průhonické botanické zahrady na Chotobuzi. Botanický ústav AV ČR, Průhonice, 46 s.

webový odkaz: <http://www.theplantlist.org/>